Leto LX. številka 39. V Ljubljani, v petek 18. februarja 1927. Cena Din 1·—

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit à 2.— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inserati petit vrsta 4.— Din; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Upravništvo: Knaflova ulica štev. 5, pritličje. — Telefon štev. 304. Poštnina plačana v gotovini. Uredništvo: Knaflova ulica štev. 5, I. nadstropje. — Telefon štev. 34.

Potresni sunki se ponavljajo

Vsakih par ur pride nov potresni val, vendar pa so vsi lažjega značaja. — Prebivalstvo kam pira na prostem. — Razpokline v zemlji. — Izginuli potoki. — Odklonjena pomoč mednarodnega Rdečega križa

— **Beograd,** 17. februarja. Glasom vesti iz Mostarja se je o priliki včerajšnjih ponovnih potresnih sunkov porušilo v Ljubinju nadaljnih 26 hiš, ki so bile že o priliki prve potresne katastrofe močno poškodovane. Človeških žrtev tokrat ni bilo, ker prebivajo ljudje na prostem in si ne upajo nazaj v svoje domove, boječ se nadaljnih katastrof. Med prebivalstvom je nastala ponovno velikanska panika. Zanimivo pa je, da včerajšnjih potresnih sunkov beograjski seizmografski aparati, dasi so popolnoma v redu, niso zabeležili. Strokovnjaki domnevajo, da so nastali v notranjosti zemlje veliki prepadi, ki se sedaj polagoma rušijo, radi česar je računati s tem, da se bodo potresni sunki še dalj časa ponavljali.

— **Sarajevo,** 17. februarja. Glasom službenih poročil, ki jih je sprejel mostarski veliki župan, še vedno ni mogoče ugotoviti, koliko škodo je povzročil potres v Hercegovini. Po dosedanjih cenitvah znaša škoda samo v Hercegovini nad 7 milijonov dinarjev.

Tudi danes dopoldne so bili v Ljubinju in okolici zabeleženi novi potresni sunki in sicer eden ob 10. in drugi ob 11. uri. Obakrat pa je bil sunek lažji in ni povzročil posebne škode.

V Ljubinju in okolici je nad 300 družin brez strehe. Samo v Ljubinju znaša škoda nad 3 milijone, v okolici pa je škoda še mnogo večja. Posebno hudo sta prizadeti vasi Žegulja in Žabica. Pravoslavna cerkev, šola, džamija, vojašnica finančne kontrole in Srbska banka v Ljubinju so popolnoma v razvalinah. Cela Hercegovina nudi sliko opustošene zemlje. Ljudstvo prebiva v šotorih in na vozovih ob cestah. V okolici Mostarja se na vsakem koraku opažajo posledice potresa. Na mnogih krajih je zemlja tako razpokana, da so za prehod potrebne brvi. Mnogi potoki so izginili, ker se voda steka v podzemske, bržkone na novo nastale dupline.

— **Mostar,** 17. februarja. Glasom poročila sreskega poglavarja v Stolcu vlada med prebivalstvom nepopisna panika. Pred prvim potresom je bilo dvakrat opažati v večernih urah na nebu čudovit sijaj. Prebivalstva se je raditega že pred potresom polotil velik strah. V Stolcu so skoraj vse hiše porušene. Škoda se ceni na poldrugi milijon. Tekom včerajšnjega dne so bili zabeleženi trije, tekom minule noči štirje in danes dopoldne zopet dva potresna sunka, vendar so bili vsi lažje narave in niso povzročili večje škode.

— **Beograd,** 17. februarja. Ministrski svet je na svoji današnji seji odobril kot nujno pomoč za prebivalstvo, prizadeto vsled potresne katastrofe, kredit v znesku 200.000 Din. Razdelitev podpor je poverjena velikim županom. Mednarodni Rdeči križ pri Društvu Narodov je poslal centralni upravi jugoslovenskega Rdečega križa dopis, v katerem izraža svoje sočutje ter prosi za informacije, ali se reflektira tudi na materijelno podporo, ki jo bo v tem slučaju nemudoma nakazal. Centralna uprava je ponudbo odklonila, češ da bo skušala v lastnem delokrogu zbrati potrebna sredstva.

Seja Narodne skupščine

Mesto o potresnih katastrofah razpravlja Narodna skupščina o lanskih poplavah. — Obljube naj preprečijo nove poplavne katastrofe. — Popoldne pride do glasovanja o zaupnici vladi.

— **Beograd,** 17. februarja. Danes je bil v Narodni skupščini interpelacijski dan. Na dnevnem redu je bila interpelacija posl. dr. Joce Laloševiča o poplavah v Bački in Baranji. Za sejo ni bilo nikakega zanimanja in poslanci so se je udeležili le v pičlem številu.

Interpelacija pos. Laloševiča je naslovljena na min. za poljedelstvo in vode in zahteva pojasnila, kaj se je ukrenilo, da se preprečijo nadaljne poplave v Vojvodini, ki so povzročile lani tako ogromno škodo. Prvi je povzel besedo interpelant, ki je ostro protestiral proti temu, da je prišla njegova interpelacija tako pozno v razpravo, da je postala že brezpredmetna. Opozicija se je pridružila njegovemu protestu ter očitala vladi brezbrižnost za narodne potrebe. Med muslimani in radikali je prišlo do ostrega prerekanja. Dr. Spaho je zahteval pojasnila, zakaj ne dobi odgovora na svoje številne interpelacije. Predsednik ga je zavrnil, češ da je po poslovniku dovoljena samo razprava o točkah, ki so na dnevnem redu. Nato je povzel besedo minister za poljedelstvo dr. Kulovec, ki je izjavil, da je vlada storila vse, kar je v njeni moči, da prepreči ponovitev poplav. Kar se tiče popravila nasipov, priznava, da se je mnogo grešilo. Nasipi se bodo na novo uredili, čim dobi vlada primerno inozemsko posojilo. Takrat bo tudi s primernimi krediti podprla delovanje vodnih zadrug. Za ministrom je govoril zopet interpel. Laloševič, ki je ostro napadal vlado naglašajoč, da sta samo nedelavnost in nemoralnost vlade povzročili katastrofalne poplave. Nato je govoril posl. Stankovič, ki je podal strokovni ekspoze o stanju nasipov in vodnih zadrug v Vojvodini in naglasil potrebo čimprejšnjega popravila, da se preprečijo nadaljne poplave.

Ob 12.15 je bila seja zaključena ter se bo nadaljevala ob 16. Popoldne pride najbrž tudi glasovanja o zaupnici vladi.

Nepoštena polemika

Klerikalni davek na telesno delo

SLS gre grozno na živce, da so vsi neklerikalni listi ugotovili, da je sama glasovala za davek na ročno delo, ki ga je prej strastno pobijala. Zlasti se je ob tej priliki pokazala nelojalnost agitacije SLS proti poslancu dr. Žerjavu, ker so klerikalci tekom zadnjega volilnega boja valili vso odgovornost za ta davek nanj. Pri tem je beseda dala besedo in se je izkazalo, da je pač SLS s polno vednostjo glasovala 2. februarja 1927 za davek na telesno delo, dr. Žerjav pa se je proti njemu boril ves čas, kar se je pojavil na dnevnem redu. Konstatirano je, da je finančni minister koncem marca 1925 predložil skupščini dvanajstinski zakon za 3 mesece, ki ga prej ni dal v razpravo v ministrski svet. Zato so nastale radi člena 56. o davku na ročno delo v ministrskem svetu nesoglasja, ki so ostala odprta do izdanja Pravilnika, s katerim se je imel uvesti v življenje davek na ročno delo. SDS se je pravilniku odločno protivila, zahtevajoč, da se cela stvar povodom novega finančnega zakona temeljito obravnava. Ko je generalni direktor neposrednih porezov za hrbtom ministrskega sveta v maju leta 1925. izdal pravilnik, so ministri SDS proti njemu protestirali. Generalna direkcija je radi tega morala pravilnik umakniti in glede novega pravilnika čakati na sporazum v vladi. Do tega sporazuma ni prišlo in davek na ročno delo ni stopil v veljavo.

16. julija 1925. ob 5. popoldne je bil podpisan ukaz o vladi RR in že naslednji dan, 17. julija je generalna direkcija neposrednih davkov izdala nov pravilnik, kar je pač popoln dokaz, kdo je zadržal do tega dne uvedbo davka na telesno delo. Pobiranje davka se je začelo šele potem, ko je pooblastilo v aprilskih dvanajstinah že ugasnilo in so na njihovo mesto, **zlasti tudi ravno glede davka na telesno delo** stopile v veljavo avgustove dvanajstine 1925, ki jih je odglasovala nova večina RR.

«Slovenec» skuša polemiko zaviti v čisto drugo smer, kakor da SDS taji glasovanje za aprilske dvanajstinke. Če bi bila SDS ostala v vladi, se ne bi bil mogel brez njenega pristanka uvesti v življenje davek na telesno delo, t. j. donesti pravilnik. Le nastop vlade RR je omogočil oživotvorjenje davka na telesno delo, ki ga je dotlej SDS zadrževala. Taka je resnica, ki je niti v Kopitarjevi ulici ne bodo mogli spraviti s sveta, kakor tudi ne dejstva, da so klerikalci kumovali rojstvu usodnega radikalsko-radićevskega režima.

Klerikalci in potresne žrtve

Zakaj se radikali ne zavzemajo za nesrečne Hercegovce

— **Beograd,** 17. februarja. Odklonitev predlogov glede nujne podpore za žrtve potresa v včerajšnji seji Narodne skupščine je danes predmet živahnih komentarjev. V političnih krogih prevladuje mnenje, da vlada v radikalnih krogih zato malo zanimanja za to katastrofo, ker na prizadetih krajih politično niso tako zelo interesirani, kakor so bili ob priliki poplav v Vojvodini, kamor so takrat odšli skoro vsi radikalni ministri osebno. Najbolj pa se v vseh političnih krogih kritizira postopanje klerikalcev, ki so glasovali za odklonitev. Splošno se konstatira, da se klerikalci ne upajo energično nastopiti proti radikalom boječ se, da bi prišlo do razpada koalicije. Kakor v vseh dosedanjih vprašanjih, tako so klerikalci tudi glede vprašanja podpore za žrtve potresa pokazali napram radikalom skajno popustljivost. Raditega je SLS izgubila v vseh parlamentarnih krogih vse simpatije, zlasti pa je razočarala opozicionalne kroge, ki so računali na to, da bo SLS tudi na vladi pokazala ono odločnost, kakršno je zavzemala v opoziciji. Sedaj tudi ti krogi priznavajo, da je SLS komaj čakala, da pride v vlado.

Strahovita nesreča v Litiji

Dva otroka v plamenu

Litija, 17. febr.

Včeraj popoldne se je v Litiji dogodila težka nesreča, posledica malomarnosti in neprevidnega puščanja otrok samih. Delavec Ivan Nolimal, zaposlen pri terenski sekciji na tukajšnji glavni pošti, se je odpeljal na delo v Ljubljano, doma pa je ostala njegova žena Marija z obema otrokoma, triletno hčerko Marijo in štiriletnim sinom Franom.

Nesreča je hotela, da se je mati odstranila po opravkih in sta oba otroka ostala sama doma. Deček je nekje iztaknil steklenico bencina, ga polil po tleh in — žažgal. Posledice so bile strašne. Krilce male Marije se je hipoma vnelo in bliskoma je bil nesrečni otrok v plamenu. Ko je deček uvidel, kaj je zagrešil, je takoj začel kričati na pomoč, obenem pa se je trudil, da pogasi svojo sestrico, ki je gorela kakor živa baklja. Pri gašenju je fant sam dobil težke opekline na rokah. Med tem je prihitela mati nesrečnih otrok in skupno s sosedi, ki so na njene obupne klice pritekli na pomoč, udušila ogenj in rešila oba otroka iz plamena.

Mala Marija, ki je dobila težke opekline po vsem životu, je bila že nezavestna, fant pa se je bridko jokaje zvijal radi opeklin na roki.

S prvim vlakom se je Nolimalova odpeljala z obema otrokoma v Ljubljano, da ju povede v bolnico. Vendar je dekletce že med vožnjo izdihnilo, deček pa je navzlic bolečinam na rokah in obrazu že izven nevarnosti v bolnici.

Tragični dogodek, zopet povzročen v osamljenosti otrok, vzbuja v Litiji splošno obžalovanje.

Oster napad pašićevcev na ministra Maksimovića

Senzacijonelne izjave bivšega ministra Radojevića. — Pašićevci zahtevajo, da radikalni klub izsili demisijo g. Maksimovića

Beograd, 17. februarja. Danes dopoldne so poslanci Jovanovićevega kluba korporativno odšli v prostore radikalnega kluba, kjer so bili viharno pozdravljeni.

Splošno pozornost v vseh političnih krogih, zlasti pa v radikalnih vrstah je vzbudila obtožba bivšega prometnega ministra Anta Radojevića proti ministru notranjih zadev Boži Maksimoviću. Radojević je dal včeraj novinarjem ostre izjave proti Boži Maksimoviću, češ, da Maksimović s svojim delovanjem najbolj škoduje interesom radikalne stranke. Naglasil je, da preganja tudi vse one radikale, ki se ne štejejo k njegovim ožjim pristašem, postavlja na lastno pest kandidate in agitira za nje s pomočjo policije. Radojević zahteva oster obračun z Božo Maksimovićem, ki da gazi najprimitivnejše državljanske pravice. To ni v nobenem skladu s tradicijami radikalne stranke.

V zvezi s temi Radojevićevimi izjavami so pašićevci poslali danes dopoldne predsedniku radikalnega kluba Iliji Mihajloviću obsežno pismo, v katerem zahtevajo takojšnje sklicanje seje radikalnega kluba, ki naj razčisti poslovanje Bože Maksimovića. Pašićevci zahtevajo naj mu radikalni klub soglasno izreče nezaupnico in ga tako prisili, da izzvaja konsekvence. Obenem groze, da se ne bodo več pokorili večini, kakor so to storili doslej, ako bodo ostali s tem predlogom v manjšini.

Razpust Delavske zbornice?

Nova poročila o naklepih SLS

— **Zagreb,** 17. februarja. Današnji «Jutarnji List» poroča iz Ljubljane:

«Poleg drugih že najavljenih sprememb v raznih uradih in ustanovah, ki jih namerava izvesti SLS v Sloveniji s pomočjo ministra za socijalno politiko dr. Andreja Gosarja, se doznava, da namerava razpustiti tudi Delavsko zbornico v Ljubljani ter ji imenovati komisarja. Komisar bi imel nalogo, da izvede revizijo zadnjih volitev, pri katerih so ostali krščanski socijalisti v veliki manjšini. Krščanski socijalisti pa zahtevajo od vodstva stranke, da kaznuje vse uradnike, ki so zagrešili kakršnekoli zlorabe. Istočasno bo imenovan tudi komisar za Kmetijsko družbo v Sloveniji, kjer imajo danes večino radičevci. Na ta način,» pristavlja «Jutarnji list», «bomo imeli v Sloveniji več komisarjev, kakor v vsej ostali državi skupaj.»

Silno neurje v Ameriki

Brzovlak treščil v reko

— **Newyork,** 17. febr. Na vzhodni obali Zedinjenih držav razsaja strahovit vihar, znan pod imenom «novada», ki je povzročil zlasti v pomorskih mestih velikansko škodo. V bližini Newyorka se je utrgala lavina, ki je zasula barako, v kateri je bilo 50 oseb, ki so se zatekle tja pred neurjem. Vseh 50 oseb je mrtvih. Njihovih trupel doslej še niso mogli odkopati, ker neurje še vedno traja. V pristaniščih je mnogo ljudi padlo v morje. Več oseb je utonilo.

Na progi Los Angelos—Chicago se je podrl železniški most v trenutku, ko je peljal čez njega brzovlak. Lokomotiva, prtljažni voz in jedilni voz so izginili v vodi, ostali vozovi pa so skoraj popolnoma razbiti. Mnogo oseb je težko ranjenih, število mrtvecev pa še ni znano. Večina potnikov je bila v potopljenem jedilnem vozu. Izpod razvalin razbitih vozov so potegnili doslej dvoje popolnoma razmesarjenih trupel, kojih identitete ni mogoče ugotoviti. V južni Kaliforniji je povzročilo neurje velikansko škodo. Mnogo hiš je popolnoma porušenih, ponekod pa so razdejana cela mesta. Podrobnosti še niso znane, ker so prekinjene brzojavne zveze.

Naši parlamentarci v Pragi

V ponedeljek zvečer sta priredila predsednik čsl. parlamenta Malypetr in predsednik senata dr. Hruban jugoslovenskim gostom na čast svečan diner, katerega so se udeležili poleg naših parlamentarcev tudi številni češkoslovaški poslanci in senatorji. Navzoča sta bila tudi ministra dr. Hodža in dr. Peroutka ter naš poslanik v Pragi dr. Lazarević in češkoslovaški poslanik na našem dvoru Jan Šeba. Izrečeno je bilo več napitnic, v katerih so zastopniki obeh narodov manifestirali za medsebojno slogo in sodelovanje na vseh poljih kulturnega in gospodarskega življenja.

V ponedeljek popoldne je posetila naša parlamentarna delegacija korporativno grob neznanega vojaka, kjer je položila krasen venec s trakovi v jugoslovenskih narodnih barvah. Naše parlamentarce je spremljal češkoslovaški poslanik v Beogradu Šeba, načelnik generalnega štaba general Horak in komandant praške posadke general Škvara. Na grobu neznanega vojaka je spregovoril v kratkem iskrenem govoru o bratstvu obeh narodov posl. dr. Pivko.

Po kratkem odpočitku so se udeležili naši parlamentarci v torek popoldne slavnostnega zborovanja v spomin pok. dr. Jovana Cvijića. O Cvijiću in njegovih zaslugah na znanstvenem polju je govoril najprej čsl. prosvetni minister dr. Hodžar.

V svojem govoru je omenil, da je baš s tega mesta povodom nedavnega kongresa delegatov v Pragi govoril o jugoslovenski civilizaciji mož, ki mu je posvečeno to spominsko zborovanje. Pokojni Cvijić je takrat naglašal, da ima Slovanstvo v okviru svetovne civilizacije nalogo ustvariti nekaj svojega in obogatiti duševni zaklad človeštva. S češkoslovaškim-jugoslovenskim kulturnim sodelovanjem se je to deloma že uresničilo.

Nato je govoril o Cvijićevih zaslugah z znanstvenega stališča vseučiliščni profesor dr. Daneš, za njim vseučiliščni profesor dr. Vančura, v imenu češke akademije znanosti in umetnosti predsednik dr. Zubaty, v imenu češkega znanstvenega društva pa profesor dr. Polivka. Zadnji govornik posl. Grol je obrazložil jugoslovensko naziranje o Jovanu Cvijiću in njegovem razmerju do Čehoslovakov.

Po zborovanju so posetili naši parlamentarci staromestni magistrat, kjer jih je pozdravil praški župan dr. Baxa. Včeraj dop. so se nadaljevala posvetovanja obeh komisij. Popoldne so naši parlamentarci posetili razstavo mojstra Kube, nazvano »Iz Južne Srbije«. Zvečer se je vršila pogostom na čast recepcija pri prezidentu Masaryku in čajanka v zunanjem ministrstvu. Potem so prisostvovali naši parlamentarci slavnostni predstavi Smetanove »Libuše«. Po predstavi se je vršila recepcija na jugoslovenskem poslaništvu.

V soboto se odpeljejo naši parlamentarci v spremstvu prosvetnega ministra dr. Hodže in praškega župana dr. Baxe v Kraljevi Gradec, kjer si ogledajo mesto in njegove zanimivosti. Ob tej priliki bo ustanovljena v Kraljevem Gradcu podružnica Češkoslovaško-jugoslovenske Lige.

Imenovanja pri železnici

Novi načelniki naših kurilnic

— **Beograd,** 17. februarja. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog prometnega ministra so imenovani v področju ljubljanske žel. direkcije: za uradnika II. kategorije v prometnem oddelku pri direkciji v Ljubljani Anton Dorer, doslej postajenačelnik v Čakovcu. Za načelnika kurilnice v Zidanem mestu Franjo Beber, doslej v Sisku, za načelnika kurilnice v Trbovljah Fran Pekolj, doslej uradnik Ljubljana, glavni kolodvor. Za načelnika kurilnice v Pragerskem Radovan Ostrinec, doslej v Novem mestu. Za načelnika kurilnice v Novem mestu Anton Pregelj doslej v Mariboru, za načelnika kurilnice v Mariboru Fran Streven doslej na Pragerskem, za načelnika kurilnice v Ljubljani II. Andej Keršan, istotam uradniki Fran Novak, Fran Gal in Jakob Kremžar, doslej Ljubljana I. Za načelnika progovne sekcije Ivan Skrijinec, sedaj pri centralnem magacinu v Zalogu, pri progovni sekciji v Novem mestu Fran Vales, sedaj v Celju, v Mariboru Ivan Zorec, sedaj na Teznu in za načelnika kurilnice v Mariboru Jakob Friedl, sedaj v Bosanskem Brodu. (Za točnost imena radi znane površnosti v naših ministrstvih in radi slabe telefonske zveze ne moremo prevzeti jamstva. Op. ured.).

VIHAR V MAKEDONIJI

— *Beograd,* 17. februarja. Glasom vesti iz južne Srbije razsaja tam že 2 dni strahovit vihar. Včeraj so nastali ponovni meteži. Promet je skoraj na vseh progah prekinjen. Telefonske zveze so pretrgane. Tudi iz Hercegovine in Dalmacije poročajo o hudih viharjih, ki povzročajo obilo škode. Morje je zelo razburkano.

GRADJANSKI NA MALTI

Malta, 17. februarja. Včeraj je nastopil Gradjanski v revanžni tekmi proti tukajšnjemu nogometnemu klubu artljerijskega polka. Po težki in naporni borbi je zmagal z rezultatom 1 : 0. Gol je zabil Giller. Tekma je bila v drugem polčasu prekinjena, ker je Gradjanski ni hotel nadaljevati pod očito pristranskim sodnikom.

PONESREČEN PARNIK

— *Carigrad,* 17. februarja. Parnik »Angora«, ki je oskrboval promet med Carigradom in lukami v Črnem morju, se je včeraj popoldne potopil. Hud vihar, ki razsaja že dva dni v vsej zapadni Aziji, je treščil parnik ob skalo, tako da se je popolnoma razbil in v par minutah potopil. Na parniku je bilo 450 potnikov. Vojnim ladjam, ki so prihitele na pomoč, se je posrečilo, da so rešile vse potnike, pač pa je utonilo več mož posadke, ki je vztrajala na svojih mestih do zadnjega trenutka. Med pogrešanimi je tudi kapitan ladje.

POPRAVILO LJUBLJANSKEGA MUZEJA

Beograd, 17. februarja. Ministrski svet je na svoji včerajšnji seji dovolil za popravo poslopja Narodnega muzeja v Ljubljani kredit v znesku 200.000 Din.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Efekti: Investicijsko posojilo 86, 87, Vojna škoda 338, 0, Zadolžnice Kranjske dež. banke 20, 22, Zastavni list Kranjske dežel. banke 20, 22, Celjska posojilnica 195, 197, Ljubljanska kreditna 150, 100, Merkantilna, Kočevje 98, 0, Praštediona 930, 0, Kreditni zavod 170, 180, Strojne tovarne 85, 0, Trbovlje 0, 425, Vevče 120, 0, Split, cement 725, 0, Stavbna družba 55, 65, Šešir 104, 0.

ZAGREBŠKA BORZA.

Efekti: Ljubljanska kreditna 150—0, Hipotekarna banka 64½—65, Jugobanka 103—104, Praštediona 927.5—930, Šečerana, Osijek 491—505, Trboveljska 412½—415, Union, paromlin 300—315, Vevče 130—140.

Devize: Dunaj 801—804, Berlin 13.525, Bruselj 789.50—792.50, Budimpešta 995.50—998.50, Italija 245.33—247.33, London 275.975—246.775, Newyork ček 56.75—56.95, Praga 168.30—169.10, Curih 10.94—10.97.

INOZEMSKE BORZE.

— **Curih:** Beograd 9.13, Pariz 20.385, London 25.2225, Newyork 520, Milan 22.44, Praga 15.50, Dunaj 73.25.

Gostilničarji v boju za svoje pravice

Občni zbor Zveze gostilničarskih zadrug v Ljubljani

V prostorih g. Frana Kavčiča na Privozu se je vršil danes dopoldne 18. redni občni zbor Zveze gostilničarskih zadrug. Bil je prav častno obiskan po delegatih vseh zadrug iz ljubljanske oblasti; zbornico za trgovino, obrt in industrijo je zastopal tajnik g. dr. Pretnar, mestni magistrat pa komisar g. Čebun.

Zborovanje je otvoril predsednik gosp. Kavčič. Pozdravil je poleg zastopnikov merodajnih obrtnih oblasti in korporacij tudi zastopnike naprednega tiska. Spominjal se je umrlih članov gostilničarskih zadrug g. Gabrijela Thalerja iz Železnikov in g. Hönigmanna iz Kočevja, nakar je tajnik g. Pintar prečital zapisnik zadnjega občnega zbora, nato pa izčrpno poročilo o

Zvezinem delovanju v letu 1926.

V prvi vrsti je Zveza protestirala proti načrtu zakona o pobijanju draginje, ki je hotel uvesti tudi maksimiranje cen v gostilnah. V tem pogledu je Zveza imela popoln uspeh. Poročilo nato stvarno razpravlja o ureditvi vprašanja točilnih taks in trošarine. Sedanji sistem je nepravičen. (Ogorčen klic: »Nekdo je izjavil, da je zelo idealen!«) Zvezi so dale mnogo poslov prošnje in intervencije za odpravo tega sistema; opozarjala je merodajne oblasti tudi na to, da je razvoj v tesni zvezi z razvojem tujskega prometa v naših krajih. Poročilo navaja dalje volitve v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo. Zveza je odločno nastopila za stanovsko listo. Hvalevredno omenja poročilo delovanje posl. dr. Žerjava v korist gostilničarske obrti, obsoja pa delovanje ostalih poslancev, ki ne varujejo interesov te obrtne panoge, kar je ravno pred dnevi pokazala razprava v finančnem odboru povodom sprejetja državnega proračuna za leto 1927 — 1928. Poročilo se zavzema za to, da bi se točilna taksa popolnoma odpravila, zato pa se morda trošarina za 10 par povišala. Končno navaja poročilo statistiko Zveze ter ugotavlja, da je delokrog Zveze sedaj razširjen na celo ljubljansko oblast; ko pristopijo k Zvezi še gostilničarske zadruge v srezih Sevnica in Brežice, bo Zveza štela *32 zadrug s približno 3500 člani.*

Občni zbor je poročilo sprejel s toplim odobravanjem. Razvila se je precej

živahna debata

v katero je med drugimi posegel g. Ivan Zurc iz Kandije—Novo mesto, ki je odločno bil za to, da se krivična točilna taksa sploh odpravi, a trošarina naj ostane nespremenjena. To stališče je občni zbor odobril. Dalje zahteva govornik, da se uredi točenje alkoholnih pijač povodom raznih volitev, katerih bo letos najbrž še več. Govornik smatra, da naj bo točenje alkoholnih pijač zabranjeno le na dan volitev. O tem vprašanu so dale govorili zbornični tajnik dr. Pretnar, g. Ivan Šušteršič iz Zapuž, tajnik Zveze g. Pintar, predsednik g. Fran Kavčič in drugi, na kar je zbor odobril predloge g. Zurca.

Po sprejetju računskega zaključka za leto 1926 in po odobrenju proračuna za leto 1927 je občni zbor v toplih besedah pozdravil v imenu Zbornice za trgovino, obrt in industrijo tajnik g. dr. Fran Pretnar, naglašujoč, da je imela Zveza mnogo hudih in težkih bojev v obrambi gostilničarskih interesov. Da je bilo delo Zveze plodonosno in uspešno, gre zahvala krepkemu njenemu vodstvu. Sodelovanje Zveze z Zbornico je solidarno, ramo ob rami. Zbornica bo tudi v bodoče branila interese gostilničarstva.

V debato so nato prišle razne aktualne zadeve, na kar je občni zbor z odobravanjem sprejel zelo obširno

resolucijo,

ki se nanaša: a) na točenje petijota in žganih pijač, b) na odpravo točilnih taks, c) na odpravo računskih listkov, d) na dovoljenje točenja pijač za delavstvo, prosto trošarine, e) na imenovanje sosveta v državnem obrtnem ali zanatskem svetu, odnosno na ustanovitev gostilničarske zbornice, f) na čimprejšnjo uzakonitev enotnega obrtnega zakona s posebnim ozirom na spremembo določil hotelske, gostilničarske in točilni obrti. Zbor je upošteval še več drugih predlogov in nasvetov ter je zaključil svoja posvetovanja ob 13.30.

Zanimivosti iz naših krajev

Premeten slepar ali velik izumitelj? — Na sledu novemu trgovcu z dekleti. — Obup v pesmi in ponočevanju. — Nesrečen konec lepotice z dvema ljubimcema

Beograjska policija preriešetava zagonetno zadevo ing. Teofana Boržinskega, o katerem ne more dognati, ali je velik pustolovec ali prominenten učenjak. Avstrijska policija zahteva njegovo izročitev, katera pa se ne more izvršiti, dokler beograjska policija ne prejme najnujnejših informacij od strani onih policijskih oblasti, katerim je Boržinski že povzročil opravke.

Boržinski vztraja na svojih trditvah, da je nele izumitelj moderne železniške kočnice, katero da je v Ameriki prodal za 200.000 dolarjev, marveč da premore še celo vrsto drugih patentov velikanske važnosti. Na Dunaju, kjer se je Boržinski zadrževal nekaj mesecev, je gojil intimne odnošaje z neko gospodično Kretschmerjevo, ki pa mu je končno naredila ogromne dolgove in se ločila od njega. Ko je za ločitev doznal neki dunajski odvetnik, ki je prej posredoval za prodajo patentov ing. Boržinskega, ga je s Kretschmerjevo prijavil sodišču kot navadnega sleparja. Boržinskemu pa se je posrečilo, da je pred aretacijo pobegnil k nam in se nastanil v Beogradu.

Zagonetni učenjak se hvali na debelo. Razodeva neštete svoje načrte in navaja, da ima v raznih denarnih zavodih naložene velike svote denarja. Iz zapora se je s posebnim pismom obrnil na posamezne redakcije s prošnjo za zaščito. Tu govori o sebi takole:

»Jaz, ing. Teofan Boržinski, ukrajinski predstavnik vseh ukrajinskih nacijonalnih organizacij, tudi onih, ki se nahajajo pod okupacijo v Rumuniji, Bukovini, Besarabiji, Poljski, Galaciji, Voliniji, Podoliji, Češkoslovaški, Karpatski Rusiji, nadalje pod boljševiški v Veliki Ukrajini, ter tudi predstavnik vseh ukrajinskih emigrantov v Evropi in v Ameriki .., sem v svetu znanstvenikov slaven s številnimi svojimi izumi.«

Boržinski zopet podrobno navaja svoje patente in kupčije v Ameriki ter med detajli poudarja, da je on in nihče drugi zgradil železniško progo v Perziji. Za zaključek pa razodeva neprijetno okolnost, da je v zaporu doslej izgubil 15 kg svoje teže.

Zadeva torej res postaja vsestransko kompliciran.a

*

Novine zopet poročajo o potepanju trgovcev z dekleti. Policija v Vinkovcih je pravkar izsledila takšno propalico, ki je iz Zagreba spravil dve mladi dekleti v Vinkovce, kjer sta se po golem naključju rešili iz krempljev žalostne usode.

Dežurni uradnik železniške policije v Vinkovcih je opazil, da se v hotelu Reis nasproti kolodvoru že par dni zadržujeta dve dekleti. Stopil je tja in ju legitimiral. Zoveta se Marija Rugar in Ana Brečko ter sta takoj izpovedali, da je dne 9. t. m. prišel v Zagrebu na stanovanje Rugarjeve tuj mož in vprašal za gospo Pančevo. Rugarjeva mu je pokazala stanovanje te gospe, ki se nahaja v isti hiši. Malo kasneje se je mož vrnil k Rugarjevi, se ji predstavil kot Mihajlo Sergijevič, bogat posestnik iz Novega Sada ter izjavil, da nujno potrebuje dve boljši dekleti za svojo privatno hišo. Obljubil je mesečno plačo 1000 Din in vso preskrbo.

Marija Rugarjeva je bila po razgovoru s starši pripravljena, da sprejme službo. Takoj nato je Sergijevič v isti hiši poiskal še Ana Brečkovo, ki je tudi takoj sprejela službo. Odpeljali so se naslednji dan v Vinkovce, kjer ju je Sergijevič nastanil v hotelu Reis, sam pa se je odstranil, rekoč, da pride ponji z avtom iz Novega Sada.

Kdo ve, kako bi se bila stvar razvila za obe odpeljani dekleti, da se ni vpletla policija, ki ima že dolgo na piki nekega sumljivca, ki se krije pod imenom Sergijevič in se bavi z dobavljanjem deklet za javne hiše. Devojki sta bili takoj odposlani nazaj v Zagreb, a policija razpreda mrežo, da sumljivca čimprej postavi na hladno.

*

Božidar Stanojević, kontrolor beograjske cestne železnice, se je zadnje čase vrgel na krokanje. Minule dni in noči je najraje zahajal v kavarno «Ameriko» poslušat cigana Stojana, ki mu je sviral na uho same nežne in melanholične popevke. Pri tem je Stanojević mnogo pil in trošil nele svoj denar, marveč tudi nekoliko drugega. Nedavno noč je Božidar zopet popival in vžival. Proti jutru je poklical cigana k sebi, ga počastil z rakijo in naprosil, naj mu na uho zasvira prelepo pesem: «Že davno sem postal suženj tvojih oči.»

Ko je cigan Stole odsviral in odložil lok, je Božidar skočil s stola, kakor bi ga pičila kača, pobegnil na dvorišče in si s samokresom pognal kroglo v trebuh. Spravili so ga v bolnico, kjer so mu rešili življenje in ga spravili k zavesti. Tedaj je mirno izjavil, da ga je v obup tirala nesrečna melanholična natura, ki ga je zadnje čase naganjala k popivanju in ponočevanju, pri čemur je zapravil 35.000 Din.

*

V selu Versakovu je slovela za najlepše dekle Božana Nikoličeva. Kakor metuljčki cvet so jo obletavali fantje. Največ naklonjenosti pa je Božana izkazala samo dvema najboljšima prijateljema Ozrenu Kaliniču in Strahinji Mihajloviču. Ljubimkovala je zdaj z enim, zdaj z drugim. Pred tedni pa se je raznesla novica, da bo Božano poročil Ozren. Vest je prijatelja Strahinjo porazila. Izpočetka je bil kakor okamenel, a ko se je polagoma začel iztreznjevati, je bilo že prepozno. Božana je že postala Ozrenova žena.

Dnevi so minevali. Strahinja je večkrat srečal Božano, jo pozdravil in še vedno ljubeznjivo pogledoval. Toda Božana mu je vse ljubeznjivosti vračala z zaničljivim posneškom. In to je še bolj razpihovalo ogenj ljubosumnosti v srcu nesrečnega Strahinje.

Nedavno je Ozren odhajal v planino sekat les. Božana ga je spremljala preko dvorišča, nato pa se vrnila v hišo, sedla kraj okna in začela presti. Tedaj je mirno pristopil Strahinja, potegnil samokres in štirikrat ustrelil skozi okno. Vsi štirji streli so Božano pogodili v glavo in je seveda takoj padla mrtva. Prihiteli so sosedje, zgrabili morilca in ga izročili oblastim. Hotel pa ni dati nobene druge izjave, kakor naslednjo:

»Ako ni hotela biti moja, tudi drugega ne bo! V čem je Ozren boljši od mene? Enako sva bogata, enako mlada, samo da je on plavkast, jaz pa črn ...«

Rakov bacil v Celju?

Iz Celja se raznaša senzacijonalna novica, da je nekemu tamošnjemu raziskovalcu uspelo razkriti bacil raka in sestaviti medikament, ki se je že v par primerih obolelosti na raku dobro obnesel. Dognanja celjskega raziskovalca, pravi poročilo, so naslednja:

Bacili, ki povzročajo raka, se vjedajo v meso. Imajo nekakšne glavice, obkrožene s kocinicami. Gosto so nasejani okrog rane in sicer v prav različnih velikostih. Vsi so belkasti in skrivljeni proti rani. Naravno, manjši nekoliko manj kakor večji.

Celjski raziskovalec želi do končnega popolnega razkritja vseh podrobnosti ostati anonimen, kar je pohvale vredno: ako se namreč istinitost vesti potrdi in če raziskovalec pokloni moderni medicini učinkovito sredstvo zoper obolelosti na raku, bo njegovo ime zvezano z epohalnim izumom. Ako pa ne... seveda, tudi blamaža v resnem prizadevanju ne more biti ravno blamaža, marveč samo neuspeh.

Nimamo razloga, da bi vnaprej dvomili o istinitosti celjske senzacije. Vsekakor pa so zadnje čase začele po evropskih novinah poganjati številne informacije o doznanjih zdaj tega, zdaj onega znanstvenika, da bi človek v naglem tempu današnje dobe in hitrem izkoriščanju vseh znanstvenih pridobitev pričakoval, da je po vseh mogočih novih receptih temeljito ozdravljena vsaj že polovica evropskih pacijentov. A nič od tega. Neprestano se pojavljajoče vesti o odkritjih rakovega bacila sicer dokumentirajo vsehvale vredno prizadevanje znanstvenikov za pokončanje izredno opasnega zajedalca na človeškem organizmu, toda v svoji množini tudi vzbujajo dvom in skepso.

Bilo bi prav zaželjeno, ako se celjska senzacija vsaj deloma obistini kot resna medicinska novost in ne morda kot hudomušna karnevalska potegavščina na račun tistih rakov, ki so v žuborečih potočkih prelepe celjske okolice že dolgo na dobrem glasu.

Prosveta

Komorni koncert Ševčikovega kvarteta

Ševčikov kvartet: Lhotsky Bohuslav (I. g.), Prochazka Karel (II. g.), Moravec Karel (vijola). Pour František (čelo) je svetovno znan kvartet, ki se je v prvi vrsti posvetil proizvajanju klasičnih del, med njimi zlasti Beethovnovih kvartetov. Na koncertni poti iz Rumunije v Italijo je priredil te dni po en koncert v Zagrebu, Mariboru in sinoči v Ljubljani. Priletnejši, resni gospodje so naši komorno-koncertni publiki ljubi znanci in nemalo je tudi zaradi tega filharmonična dvorana komaj zadostovala za izredno številno, najinteligentnejše ljubljansko občinstvo.

Njihova izvajanja so po tehnični plati vzorna ter kažejo na dolgoletno in intenzivno medsebojno delo. Vsebinsko tolmačenje skuša biti kolikor mogoče objektivno in zato v njem kolikortoliko pogrešamo topline, dasi je temu našemu občutenju kriva nemalo tudi stoletna doba, ki nas loči od Beethovna in takratnega duševnega življenja, ki mu je dal, kakor nihče drugi. Beethoven najpregnantnejši izraz v svojih delih. Zanimivo je bilo slišati v enem večeru troje del, ki kažejo Beethovna v svoji mladostni dobi, (kvartet op. 18, št. 6), kot zrelega moža v najsmelejšem melodičnem in ritmičnem razmahu (kvartet op. 74) ter umetnika ob zaključku njegovega dela, segajočega takorekoč prorosko v moderno dobo (kvartet op. 131).

V prvem kvartetu op. 18, št. 6, še posnemovalec predhodnikov, lahek, šaljiv, semtertam za nas sedajnike celo naiven ubira v op. 74 že povsem druga pota in potegne n. pr. z Presto stavkom s sugestivno, deročo močjo za seboj. V zadnjem kvartetu, ki smo ga sinoči slišali (op. 131) pa stopa iz okvira tradicijonalnega štiridelnega kvarteta v nekako suitno obliko, dasi so navidezni trije vrinjeni stavki le medigre glavnih stavkov. Kakor znano, se je Beethoven pozneje zopet vrnil k štiridelni obliki.

Skoro bi rekel slovanska melodika zadnjih stavkov (zlasti Presto in Allegro) kažejo Beethovna navzlic gluhoti in moreči bolezni kot človeka, ki v svoji umetnosti ni nikoli podlegel potrtosti in jadikovanju ter je marveč bil vnet zagovornik zdravega in bujnega življenja. Izmed vseh podanih treh kvartetov je mene in zdi se mi, da tudi publiko ogrel najbolj drugi, op. 74. V njem se je v prvi vrsti uveljavil tudi čelist g. Pour, katerega instrument je izmed vseh ostalih menda najiskrenejši.

Gospodje vkljub neprenehajočemu končnemu aplavzu vsled napora in predstoječega odhoda v Italijo niso mogli dodati ničesar. Upamo pa, da se na povratku v domovino zopet ustavijo v Ljubljani ter nam prirede večer nove, žive glasbe. —č.

*

Borowsky v Trstu. Pianist Aleksander Borowsky je nastopil te dni na plavirskem koncertu v Trstu, kjer je imel na sporedu: Bacha, Scarlattija, Beethovna, Chopina, Stravinskega in Rimskij - Korzakova.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Četrtek, 17. februarja 1927; katoličani: Simeon; pravoslavni: 4. februarja, Izidor.

Jutri: Petek, 18. februarja 1927; katoličani: Konrad; pravoslavni: 5. februarja, Agatija.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Gledališča: Drama zaprta, opera: Boris Godunov.

Kinematografi: Matica: «Lov za zlatom». — Dvor: «Izgubljeni sin». — Ideal: «Zapeljana».

Predavanja: Ob 20. v prostorih gostilne Dalmacije. J. Grčar: «Povratek dobrovoljcev preko Daljnega vzhoda».

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Bohinc, Rimska c.; Levstek, Resljeva c.

Jutri: Piccoli, Dunajska c.; Bakarčič, Karlovska c.

*

Solnce zaide danes ob 17.30, vzide jutri ob 6.58 in zaide ob 17.31.

Mesec vzide danes ob 18.05 in zaide jutri ob 8.01.

Počasna ustrežljivost

Naša gostoljubnost je na dobrem glasu. Pod njeno okrilje so se zatekli posebno številni ruski bratje, ki pa so tuintam doživeli nekoliko razočaranja. Zakaj? Mal primer:

Čujemo, da je neki Rus hotel s poštenim delom v naši državi zaslužiti vsakdanji kruh. Prihranil si je nekaj denarja in kupil majhen vaški mlin. Kakor to zahtevajo predpisi, je vložil prošnjo na pristojni urad. Minil je mesec dni, mlinček je stal v pripravi, odgovora pa ni bilo. Potekla sta tudi dva meseca, trije, pol leta. Zdaj je odgovor prišel, toda ne na Rusa, marveč na nižjo oblast, z naročilom, da se odlok dostavi Rusu.

Toda nižja oblast tega ni mogla izvršiti. Sploh ni mogla storiti nič drugega, kakor da je odlok vrnila višji oblasti s sporočilom::

— Prosilec je pred meseci umrl. Dovolitev izvrševanja mlinarske obrti je torej brezpredmetna . . .

Sport

— **Pogranični na smuški tekmi v Bohinju.** Za moštvo pogranični se vrši v Bohinju v nedeljo 20. t. m. na predvideno 10 km dolgi progi smuška tekma. Snežne razmere so sedaj v Bohinju najugodnejše, večina tekmovalcev dobro izvežbanih. Zato smemo pričakovati dobre rezultate. Najbrže se program te sportne prireditve na željo civilnih smučarjev nekoliko razširi. Posebno za dame se namerava prirediti tekma na okoli 6 km dolgi progi.

— *Derby igra v Beogradu.* V soboto gostuje zagrebški Derby v Beogradu proti Jedinstvu, beograjski BSK pa gostuje v Zagrebu proti Hašku in Concordiji.

— *Postava Češkoslovaške proti Italiji.* Češkoslovaška postavi za tekmo proti Italiji, ki se vrši v nedeljo 20. t. m. v Milanu, sledeče moštvo: Planička (Slavija), Perner, Steiner, Kolenaty, Kada (vsi Sparta), Cipera (ČAFC), Podhrazil, Swoboda (Slavija), Silny (Sparta), Puč, Šimonek (Slavija). Rezerve: Štaplik, Seiffert, Platicha, Čapek (vsi Slavija). Tekmo sodi dunajski sodnik Braun.

— *Predlog za odigranje meddržavne tekme Jugoslavija—Egipt.* JNS je sprejel včeraj brzojavni predlog egiptovskega nogometnega saveza v svrho odigranja meddržavne tekme Jugoslavija—Egipt. Tekma naj bi se odigrala 4. marca. Egipčani so mnenja, da bi Jugoslavijo zastopal Gradjanski, ojačen z 2 ali 3 igrači drugih klubov. — Savez bo baje ponudbo Egipčanov v principu sprejel, vendar samo pod pogojem, da se tim Gradjanskega ojači s šestimi svežimi igralci.

— **Najboljši smrčar Tatre se je ponesrečil.** V nedeljo se je v bližini Zelenega jezera v Tatri težko ponesrečil eden najbolj znanih in najsmelejših češkoslovaških smučarjev Oswald Tschörner. Pri odskoku je padel tako nesrečno, da je nezavesten obležal. Njegovo stanje je resno.

Ladislav Vladyka: 5

Skrivnost mrtvašnice

Roman.

Obdukcija je pokazala, da je Marija Votypkova podlegla španski. Otrpnilo ji je srce. Pred smrtjo je bila popolnoma zdrava. Na truplu niso našli nobenih sledov nasilne smrti, samo na stopalih so se poznale praske, najbrž od stekla.

Tudi obdukcija ni mogla dognati, kje je dekle umrlo in kako se je moglo pripetiti, da je ležalo njeno truplo drugo jutro ob cesti pri znamenju, oddaljenem od pokopališča pol kilometra.

Profesor Prokop je tiho žvižgal, smejal se pa ni več tako, kakor pred obdukcijo. Tudi drugim ni bilo do pogovora. Samo komisar Kubasek, ki je prisostvoval obdukciji, je stikal zdaj po mrtvašnici in zdelo se je, da bi njegova majhna postava najraje zlezla v vsako špranjo, da bi kaj zavohala. Najbolj se je zanimal za pokrov krste.

— Gospoda, stopite sem, prosim, — je zaklical naenkrat.

In ko so ga obstopili, je pokazal na pokrov, rekoč:

— Glejte no, tu je košček pokrova odluščen in tudi tu. Na teh krajih se je moral nekdo dotakniti krste in sicer tako, da jih je imel že vnaprej označene. Prav zdi se mi, da je nekdo dvignil pokrov. To je moral biti res prebrisan dečko.

Niso ga razumeli.

— Mar mislite, da je treba iskati rešitve te zagonetke samo zunaj?

Kubásek je skomignil z ramenil.

— Ako bi mi mogel kdo pojasniti, kaj se je godilo v krsti, bi bilo vse zunanje kmalu znano. Gospod profesor, je-li izključeno, da bi bilo dekle po smrti oskrunjeno?

— Niti v življenju ni bilo oskrunjeno. Sirota je spolno nedotaknjena. Vsak dvom je izključen.

Komisar je pregledal vijake na krsti.

— Brez zunanje pomoči dekle ni moglo priti iz krste, niti iz mrtvašnice. Najbrž je nekdo vedel, da ni umrla in zato je prišel po njo.

Vsi so se začudeno spogledali, ker niso vedeli, kakšen smisel bi imelo pustiti devojko v krsti in priti po njo šele ponoči.

— Morda izvemo tudi to. Skoraj bi rekel, da je nekdo devojko oropal, bodisi živo ali mrtvo. Najbrž jo je spravil samo do znamenja, kjer ga je kdo zalotil v hipu, ko jo je hotel posiliti ali oropati. Gospoda, tu moramo poklicati na pomoč vedo. Ako bi truplo ne krvavelo, ki doktor R. ne mogel trditi, da je dekle še živo. Prav za prav je izjavil, da je bilo njeno truplo toplo, a to je vse eno.

Doktor R. je reagiral na te ironične besede, rekoč:

— Rekel sem, da je bilo dekličino truplo toplo in nič več. Da je pa dekle krvavelo, o tem so se prepričali gospodje sami tu v mrtvašnici.

Komisar se je nasmehnil in pogledal doktorja R.

— Tega spora jaz ne bom poravnal. Mene zanima bolj oseba, očividno moški, ki je bil nocoj tu v mrtvašnici. Neznanec je spretno zabrisal vse sledove, odstranil pse ter si preskrbel poprej ključ od mrtvašnice. Vse kaže, da so mu bile razmere na pokopališču dobro znane.

— Ali imate morda že koga na sumu?

Komisar Kubásek ni odgovoril naravnost, pač pa se je obrnil na doktorja R. in ga vprašal:

— Ali poznate dobro medicinca Kovařika?

— Ako ga imate na sumu, vam moram povedati, da se temeljito motite.

Komisar je skomignil z rameni.

— Bomo videli. Samo nekaj bi vas prosil, gospoda: Rezultat obdukcije in sploh vse, kar se je tu zgodilo, naj ostane v interesu preiskave strogo med nami. Vi sami si še niste povsem na jasnem, kako se je moglo kaj takega zgoditi, in zato bo najbolje, da ničesar ne izdamo.

Vsi so mu obljubili najstrožjo tajnost. Šele potem so zapustili mrtvašnico. Bila je že temna noč, nekoliko oblačno nebo je bilo mirno. Tu pa tam je posijala skozi oblake luna. Pred pokopališkimi vrati je stalo samo še nekaj radovednežev. Celo nekateri novinarji so bili že odšli. Drugi so se pa pomešali med radovedneže pred vrati in vlekli na ušesa vsako besedico, da bi mogli poročati o najmanjših podrobnostih groznega odkritja.

Komisar Kubásek je stopil k medicincu Kovařiku, ki je še vedno stal na pokopališču in čakal izida obdukcije.

— Prav je, da ste ostali tu, vas vsaj ne bo treba iskati. Bodite tako prijazni in pojdite z menoj na policijo. Tam se moramo o marsičem pomeniti in zato je najbolje, da si takoj pokažemo karte.

Kovařik je brez pomisleka pristal na komisarjev poziv, ko je pa opazil, da ga drugi postrani gledajo, se je ustavil in dejal komisarju:

— Prosim, zaslišite me kar tu, saj sem vam itak povedal že vse, kar sem vedel. Nerad bi šel v mesto.

Komisar Kubásek je položil Kovařiku roko na ramo, kakor da ga hoče potolažiti.

— Saj se razumemo. V interesu stvari je, da greste z menoj. Mislim, da nam daste baš vi dobre informacije, mi pa uberemo pot, ki nas privede do cilja.

— Ne grem z vami.

— Seveda pojdete. Sicer pa ne smete pozabiti, da bi vzbudil vaš odpor splošno pozornost. Sprijaznite se torej s svojo usodo in sledite mi brez obotavljanja.

— Saj sem že rekel, da z vami nikamor ne pojdem.

— Mislite torej, da bo najbolje, ako vas kar tu aretiram.

— Da ste vi v moji koži, bi tudi hoteli ostati v tem trenutku sami. Nikar se ne smejte.

Komisar ga je znova prijel za ramo in prisilil nadaljevati pot.

— Jaz vam pa lahko rečem: ako bi bili vi na mojem mestu, bi se tudi smejali. Zdaj pa le urno naprej, opazujejo naju. Tudi pred vrati se čujejo ogorčeni klici.

Ko so oddrdrali avtomobili s pokopališča in je množica zagledala v enem ob komisarjevi strani Kovařika, je ogorčenje naraslo in radovedno občinstvo je navalilo na avtomobile.

— Tudi Kovařika so aretirali! Glejte, glejte, tudi Kovařik!

Glasovi in klici so pa ostali takoj zadaj. Avtomgbili so vozili hitro, kajti množica se je umaknila pred žarečimi reflektorji kakor pred nožem.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 17. februarja 1927.

— **Iz prosvetnega ministrstva.** Na mesto dr. Jankoviča, ki je doslej vodil posle administrativnega inšpektorja za osnovno šolstvo prosvetnega ministrstva, je začasno kot vršilec dolžnosti administrativnega inšpektorja imenovan Nikola Kasapić, šef personalnega odseka za osnovno šolstvo za Srbijo in Črno goro.

— **Radio-postaje v Jugoslaviji.** Prihodnji mesec dobavi Nemčija na račun reparacij ves materijal in aparate za zgradbo radiopostaje v Veliki Gorici pri Zagrebu. Ministrstvo pošte in brzojava se je dalje odločilo, da zgradi novo radiopostajo pri Skoplju. Ta postaja se ima zgraditi do konca junija. Aparati in materijal se naroči v Nemčiji.

— **Uradniška stanovanja v Mariboru.** Odbor za gradnjo uradniških stanovanj v Beogradu je dovolil uradnikom mest Zemuna, Itolja in Maribora večja posojila v svrho, da si zgrade lastna uradniška stanovanja. Posojila so dana pod pogoji, kakor jih določa zadevna uredba o gradnji uradniških stanovanj.

— **Zdravniška pomoč pri okrožnem uradu za zavarovanje delavcev.** Okrožni urad za zavarovanje delavcev je uvedel stalne zdravniške nadpregleda, da s tem na eni strani ščiti uradove zdravnike pred pritožbami s strani članov, da so bili kljub bolezni spoznani delazmožnim, na drugi strani pa tudi interese članov v slučaju upravičenih pritožb. Vsak član, ki misli, da se mu s strani lečečega zdravnika godi krivica, naj torej prosi za zdravniški nadpregled in tamkaj sporočil svoje pritožbe. Če pa misli, da mu je tudi zdravniški nadpregled storil krivico, tedaj se ima takoj po nadpregledu pritožiti v pisarni pristojne ekspoziture, da more urad odrediti pregled potom posebne zdravn. komisije. Zaradi tega opozarja člane, da odslej različnih naknadnih pritožb ali izgovorov ne bo upošteval, še manj pa bo članom povračal stroške za zdravniško pomoč, ki jo bodo iskali pri neuradnih zdravnikih, če ne bo podana nevarnost v odlogu, kakor n. pr. zastrupljenjih, težkih nezgodah, krvavitvah itd. Pa tudi v takih slučajih je obolenje nemudoma javiti in zaprositi, da nadaljno pomoč nudi uradov zdravnik.

— **Poročil** se je v Celju g. Rajko Gradnik, šolski upravitelj na Bledu z gdč. Cirilo Černetovo, učiteljico na Bledu, hčerko g. Černeta, kapetana v pok. v Celju. Bilo srečno!

— **Lepo in toplo vreme.** Že več dni imamo izredno lepo vreme. Na nebu se prikažejo le sem ter tja redki oblački, drugače je pa čez dan in ponoči jasno. Solnce ima kljub nizki legi izredno moč. Zadnje dni je moralo ostati mestno drsališče čez dan zaprto in šele zvečer so prišli drsalci na svoj račun. Zdaj je njihovega veselja vsaj začasno konec, kajti danes je nastopilo tako toplo vreme, da se je začel led tajati. Drsališče so morali sploh zapreti. Tako toplega vremena ob tem času že dolgo nismo imeli.

— **Mestna ženska realna gimnazija v Ljubljani.** Ministrstvo prosvete je z odlokom S. N. br. 371, dne 26. januarja 1927, priznalo mestni ženski realni gimnaziji v Ljubljani vse pravice drž. srednjih šol glede vstopanja učenk na zavod ter glede polaganja privatnih, dopolnilnih in zrelostnih izpitov, ker je imel zavod te pravice ves čas od ustanovitve.

—š **Življenje Eskimov na Grenlandiji.** Film, katerega je napovedala ZKD že v prošlem tednu, in ki nam nazorno predočuje življenje bednih Eskimov na Grenlandiji, je končno dospel v Ljubljano ZKD ga predvaja v soboto in v nedeljo, dne 19. in 20. t. m. v prostorih kina Matice. Spored bo velezanimiv ter bo občinstvo kar najbolj zadovoljil; vsak posetnik tega filma dobi lepo sliko o krajevnih razmerah tam gori na severu, o življenju, šegah in navadah ondotnih prebivalcev, ki žive siromašno življenje, v večni zimi in mrazu. Film nam predočuje tudi živalstvo tamkajšnjih krajev ter lov na tulnje, mrože, bele medvede itd. Poleg tega spored predvaja ZKD tudi film, ki nam prikazuje uporabo modernega padala ter drzen skok iz aeroplana med poletom. Celotni program je torej izredno zanimiv in poučen, vsled česar priporočamo publiki, kakor tudi dijaštvu in šolski mladini, da predstave poseti v čim večjem številu. V soboto 19. t. m. ob 14.30 se vrši posebna predstava za dijaštvo, za katero veljajo za šolsko mladino znižane vstopnice po 2 Din za sedež na poljubnem prostoru. Za ostalo publiko se vrše predstave v nedeljo 20. t. m. ob 9.30 in 11. dopoldne. Vstopnice se dobe v predprodaji pri blagajni kina Matice vselej en dan pred vsako predstavo.

— **Prefrigana sleparka pred sodiščem.** Jelka Kodrnja, stara 30 let, ki je zadnje čase v Zagrebu z raznimi zvijačami osleparila več kmetic, pa tudi meščanov in tujcev, je bila te dni izročena sodišču. Preiskava je že zaključena in zdaj državni pravdnik sestavlja obširno obtožnico.

— **Sleparstva odpuščenega finančnega pripravnika.** Mato Vušič, ki je bil pred časom odpuščen iz finančne službe, je v Zagrebu skušal po manjših trgovinah izvrševati sleparije z revidiranjem trošarinskih pol in z izsiljevanjem denarja. Podpisoval se je na ime Petra Vukšića. Policija ga je kmalu izsledila in tako končala tudi njegovo lažnjivo finančno karijero.

— **Nogavice, vezenine in žepne robce** kupite najceneje v trgovini Osvald Dobeic, Ljubljana. Pred škofijo 15 in Sv. Jakoba trg 9. 40-L

— **Družbi sv. Cirila in Metoda** je nakazal g. notar Janko Rahne na Brdu 300 Din v počaščenje spomina pok. ravnatelja Wiesthalerja. Iskrena hvala! 174 n

—: **Darila.** Uprava našega lista je prejela za Jugoslovensko Matico Din 100, katere je daroval g. Fran Planinec mesto cvetja na krsto svojega nečaka gim. ravnatelja g. Škerlja. — Srčna hvala!

— — — 26. II. — — —

Kongres narodov na Taboru

Iz Ljubljane

—lj **Sinočni akademski ples v Unionu** je imel reprezentativni značaj, kakor so prireditelji nameravali in želeli. Pokazal je tudi, kako pravilno so akademiki ukrenili, da so prejšnja leta ločene plese raznih fakultet združili v enega in tako omogočili res impozantno prireditev, ki se je sinoči uvrstila med najlepše in najelitnejše, kar jih beleži letošnji predpust. In to bo lahko ostala tudi bodoča leta. Udeležba je bila zelo velika, zbrala se je vsa »ljubljanska družba«, navzoči so bili pod vodstvom dvorne dame gospe Tavčarjeve, vel. župana dr Baltiča, divizijskega generala g. Kalafatoviča, univ. rektorja dr. Lukmana in mestnega komisarja g. Mencingerja predstavniki vseh uradov, korporacij in večjih organizacij, gospodje v frakih in smokingih, gospe in gospodične v lepih okusnih toaletah, da si imel pred sabo celo modno revijo v bogato z zelenjem in preprogami dekorirani dvorani. Plesno godbo je oskrbel pomožni Nagodetov orkester, plese same angažiral in vodil g. Jenko.

—lj **Z univerze.** Novoimenovani docent juridične fakultete v Ljubljani, g. dr. Albin Ogris, bo imel v petek 18. t. m. ob 18. uri v zbornični dvorani univerze svoje nastopno predavanje »O rentabilitetni statistiki delniških družb v Sloveniji v letu 1919—1925«.

—lj **Javno predavanje.** V nedeljo 20. t. m. točno ob 10. dop. predava v ljubljanski vseučiliški dvorani o življenju in delovanju nedavno umrle jugoslovenske pisateljice Slovenke Zofke Kvedrove ga. Minka Govekarjeva. Na to predavanje opozarjamo naše literarne kroge, zlasti pa vse slovensko ženstvo.

—lj **Onim, ki se jih tiče.** Iz občinstva nam pišejo: Že enkrat smo javno prosili železniško upravo, naj napravi pri prelazu med vojaškim oskrbovališčem in Mladinskim domom varnostni zvonec, toda doslej brez uspeha. Očividno čakajo, da se pripeti kaka večja nesreča. Zapornice brez signala nenadoma padejo in marsikdo jo je že dobil po glavi. Lahko pa se pripeti, da zadene taka padajoča zapornica konje ali pa pade med zaprego in voz, kar bi lahko imelo nedogledne posledice. Kolesar, ki vozi brez zvonca, je takoj kaznovan, železniška uprava pa se za varnost pasantov ne zmeni. — Malo več obzira napram občinstvu bi lahko zahtevali tudi od uprave salezijanskega doma, ki ima svoje posestvo ograjeno z bodečo žico, toda tako nerodno, da si je že marsikdo raztrgal obleko. Sinoči pa bi se skoraj pripetila težja nesreča. Žica je namreč potrgana in leži po cesti. V temi se je neki uradnik na povratku proti domu zamotal v to žico in padel, ter si pri tem raztrgal obleko. Upravi priporočamo, da nemudoma popravi to ograjo.

—lj **Ljubljanska porota** V ponedeljek 21. t. m. se prične pomladansko zasedanje ljubljanske porote. Doslej je določenih 7 slučajev: v ponedeljek 21. t. m. prideta pred poroto Franc Klavs radi tatvine in šofer Ivan Mandelj radi ukradene denarne vrečice na ljubljanski pošti 5. Dne 22. t. m. se zagovarja Ivan Svetina radi uboja. V sredo 23. t. m. Josip Lebeničnik radi uboja. Dne 24. t. m. pa pride pred poroto najbrže Franc Klemen, znani glavar tržaških tatov in rokovnjačev, ker odpade razprava proti Ferdinandu Zagarju in tovarišem radi železniških tatvin. V petek 25. t. m. se zagovarja pred porotniki najprej Matevž Lederer radi umora in nato pride pred porotnike še isti dan Branko Pinta radi roparskega umora sejmarja Karla Primožiča.

—lj »**Predpustna otroška čajanka Atenec**« 27. t. m. v veliki dvorani Narodnega doma bo pristopna vsakomur, ki si preskrbi pravočasno potrebno legitimacijo v Ortopedskem zavodu, Mladika. Zanimanje izredno veliko.

—lj **Čevljarska zadruga v Ljubljani** naznanja interesentom, da se vrši pomagalska preizkušnja dne 14. marca 1927. Tozadevne prijave, katerim je predložiti učno izpričevalo ter izpričevalo o Obrtno-nadaljevalni šoli, se sprejemajo do 9. marca v zadružni pisarni, Hrenova ul. 4. — Načelstvo. 175-n

—lj **Poverjenik »Vodnikove družbe« za** Vič sprejema nove člane do 1. marca t. l. vsak dan od 7. zvečer v Sokolskem domu na Viču.

—lj **Ribiške priprave, orožje in strelji**vo, lovske potrebščine ter vsa popravila pri puškarju F. K. Kaiser, Ljubljana. 13 L

—lj **Vojni invalidi, pozor!** Kakor že objavljeno, se vrši to nedeljo ob 14. (2.) pop pri Mraku na Rimski cesti protestni shod članov U. V. I. Udeležba bodi polnoštevilna. Imenom 25 sklicateljev: Josip Vodenik, Fr. Janežič.

—lj **Predpustno veselico** priredi olepševalno društvo na Strelišču pod Rožnikom v soboto 19. februarja ob 8. uri zvečer. Vstopnina 5 Din. Dostojne maske dobrodošle. 176-n

Otroške obleke: Kristofič, Bučar.

—lj **Izgubljeno.** Snoči med 19.30 in 20 je bil na poti od Okrožnega urada na Miklošičevi cesti, po Dalmatinovi ulici, Dunajski c., Aleksandrovi cesti mimo opernega gledališča in muzeja do liceja izgubljen briljanten uhan z antičnim obeskom z dijamanti. Pošten najditelj se prosi, naj ga odda proti visoki nagradi na policiji ali pa v upravi »Slovenskega Naroda«.

—lj **Vlom v »Preporod«.** V društvene prostore dijaškega društva »Preporod« v areni Narodnega doma je bilo včeraj med 14. in 15. uro vlomljeno. Vlomilec, ki je bil o razmerah najbrže prav dobro orijentiran, je odnesel tri tamburice, vredne 200 Din, tri šahovske igre, vredne 240 Din, in srebrno žepno uro, ki je visela v omari. Vlomilec je neznan.

—lj **Tatvina.** Zdravniku-pripravniku dr. Viktorju Valiču je neznan tat ukradel iz zdravniške pisarne medicinskega oddelka na splošni bolnici bel zdravniški plašč in poslušalko za utripanje srca. Škoda 180 Din.

—lj **Ponesrečena špekulacija.** K poslovodji Leopoldu Steinerju na Opekarski cesti je prišel pred dnevi trgovec s senom F. J. ter mu ponudil večjo množino sena na prodaj. Steiner se je ž njim pogodil za voz sena, ki mu ga je J. že tekom dneva pripeljal na dom. Na listku, ki je bil izdan na mitnici, je bilo navedeno, da je sena 1615 kg. Steinerju se je zdelo, da je sena premalo, odšel je na mitnico, kjer so tehtali seno, ter ugotovil, da je bilo sena v resnici samo 1245 kg. Steiner je trgovca s senom prijavil policiji.

—lj **Drobna policijska kronika.** Včeraj je policija prijela in spravila v zapor štiriperesno deteljico, obstoječo iz mladeničev, ki so na glavnem kolodvoru ukradli 12 kg cina v vrednosti okoli 1400 Din. Prijavljen je slučaj tatvine, dalje en vlom, slučaj goljufije, ena telesna poškodba, slučaj neopravičenega izvrševanja obrti, slučaj žaljenja žel. uslužbenca. Prijavljeni so dalje štirje slučaji prestopka cestnopolicijskega reda.

—— **Namočena polenovka pri Fr. Kham.**

VELIKI PLESNI TURNIR ZA PREVENSTVO LJUBLJANE v nedeljo, dne 20. februarja t. l. v »Kazinic. 159-n

Iz Celja

—c **Kolodvorsko restavracijo v Celju** je 16. t. m. prevzel g. Jakob Baraga, zaveden narodnjak. Novega restavraterja priporočamo občinstvu.

—c **Redni sestanek članov SDS za Celje in okolico** bo danes v četrtek zvečer v gostilni Leskovšek v Gaberju.

—c **Iz sodne službe.** Za sodnika je imenovan avskultant g. Ferdinand Kvas v Celju in prideljen sodišču v Logatcu.

—c **Prosta stanovanja** zopet razpisuje stanovanjsko sodišče. Interesenti se morajo zglasiti do 22. februarja do 12. ure opoldne v pisarni stanovanjskega sodišča.

Iz Maribora

—m **Obsojen nosilec liste.** Gospod Zagorski, vztrajen kandidat svoje gospodarske stranke, ki jo ponuja pri vsakih volitvah v kakem drugem srezu, je moral te dni pred sodnika, kjer se je moral zagovarjati radi konflikta po § 104. V hudi volilni borbi je namreč zavrnil nekega stražnika, ki ga je opozoril na obstoječe predpise, da on nima ž njim nič opraviti, kajti on je nosilec liste. Menda se je že kot tak smatral za imunega. Da mu to nepravilno prepričanje preženejo, so ga povabili za mesec dni v sodne zapore.

—m **Zagoneten porod.** O izredno zanimivem slučaju poroča «Marburger Zeitung». Neka mariborska dama si je zelo želela dece, a vsi zdravniki so ji izjavljali, da ni nikakega upanja in dama se je naposled udala v svojo usodo. Včeraj je šla na kolodvor, da obišče tam svojo prijateljico. Komaj je dospela k njej, ji je postalo na enkrat slabo in predno se je prav zavedla, je zajokal poleg nje močan in zdrav novorojenček. Mlada mati je bila vsa presenečena in si poroda ne more tolmačiti, ker ga baje ni niti najmanj pričakovala in ni vedela, da je v blagoslovljenem stanu. Tudi nihče drugi ni tega opazil na njej; še prejšnji večer je veselo plesala v neki družbi. Ako so ti podatki točni, bo to vsekakor izredno zanimiv slučaj za zdravnike.

—m **Samomor.** V mariborsko bolnico so te dni pripeljali posestnico Julijano Kacjan iz Hotinje vasi. Bila je šele tri mesece poročena. Radi neprestanih družinskih sporov pa se ji je življenje tako zagrenilo, da je izpila v samomorilnem namenu večjo količino lizola. V strašnih mukah je v bolnici umrla.

Izpred sodišča

Maščevanje.

Neke noči novembra se je znašel Jožn, fant iz Brezovice, v snegu pred Tinčkovo gostilno in se jel jeziti:

»A tako delaš s svojim gostom, ki zabava ljudi z zabavljanjem; saj so se mi vsi gostje samo smejali. Ti pa me treščiš skozi vrata!«

Potem Jože še nekaj godrnja, a hipoma pozabi, zakaj sedi zunaj na snegu ter jame premišljevati: »Pili smo ga, to dobro vem. Sam sem ga poluckal 3 litre, zato ga tudi čutim. No, pa pojdimo domov! Kje pa sem pravzaprav?«

Jože se je opotekaje dvignil, v tem pa začul pesem stare ciganke Lucije, ki je igrala ta večer pri Tinčku na citre in pela. »Ciganka sem sirota, moj dom je širni svet!«

»Da, da, širni svet je moj dom«, je godrnjal Jože in si mel premrzle roke. Pa se je naenkrat spomnil, zakaj mora prezebati v snegu, in razsrdil se je: »Ti samogolti krčmar ti, niti gorkote mi ne privoščiš!«

»Bomo pa bajto »bombardirali«, je dejal, pobral kakih 15 kg težak kamen v naročje in ga treščil v vežna vrata.

»Potres, potres,« je vreščala v krčmi ciganka, zaplesala preplašena po sobi ter mimogrede ukradla z mize žemljo.

Gostilničar Tine je odšel iz hiše. Jože je zagledal njegovo belo kočemajko in pobegnil. Gostilničar se je nasmejal za njim: »O tiček, saj te poznam, škodo boš povrnil!«

Drugi dan je prilezel Jože z mačkom v Tinčkovo gostilno.

Tine mu je dejal: »Plačal boš!«

Jože: »Kaj bom plačal?«

Tine: »50 Din za šipo in mrežo, ki si mi jo skrivil.«

Jože pa je dejal, da nič ne ve in da tudi nič plačal ne bo.

Tinček se pa ni hotel z Jožo prepirati, zaupal je zadevo orožnikom in Joža je moral pred sodnika.

Sodnik ga je vprašal, če ve, kako je bilo, pa ni nič vedel. »Dobro« je rekel sodnik. »vam bomo pa spomin osvežili!« In osvežili so Joži spomin, Tine je povedal, kako je bilo, a sodnik je pritisnil 50 Din kazni pa še Tinčku bo moral škodo povrniti

»Vidiš,« mu je razlagal Tine, »če bi se ti preje spomnil, bi pa ne bilo treba plačati globe!«

»Tiho bodi, pri tebi ga ne bom več žrl«, je zagodel Joža in šel nejevoljen skozi vrata.

Tenorist Grosavescu ustreljen od svoje žene

Kako je prišlo do tragedije. — Ljubosumna soproga vidi v vseh ženskah nevarne konkurentke. — Zadnji nastop na dunajski operi. — Preprečen odhod v Berlin

Tragična smrt slovitega tenorista Grosavesca, o katerem smo včeraj poročali, da je padel kot žrtev ljubosumnosti svoje žene, je vzbudila na Dunaju in po vsej Srednji Evropi silno senzacijo in splošno obžalovanje. Saj so šteli Grosavesca med najboljše, vsekakor pa med najpopularnejše evropske tenoriste, ki je gostoval tekom zadnjih dveh let po vseh večjih evropskih odrih in publiko naravnost fasciniral. Konkurenta je dobil šele zadnje mesece v mladem Poljaku Kiepuri, ki pa ga tudi ni toliko spodrinil pri glasbenikih kakor pri ženskem svetu, ki je znorel za lepim, mladim poljskim pevcem.

Trajan Grosavescu je rojen l. 1895 v rumunskem Banatu. Njegov oče je bil premožen notar, ki je hotel, da postane tudi Trajan jurist. Ta pa je med tem «odkril» zaklad, ki ga je imel v svojem tenorju in se odločil za gledališko karijero. Med vojno je bil avstroogrski oficir, po vojni pa se je vrnil k petju in nastopal najprej na nekaterih manjših odrih nove Rumunije, nato pa se preselil l. 1922 v Bukarešto, kjer je postal kmalu ljubljenec ženskega sveta. Med njegovimi oboževateljicami je bila tudi Nelly Caltun, žena rumunskega majorja. Nelly je bila hčerka višjega dunajskega mestnega uradnika, a se je med svetovno vojno seznanila z elegantnim rumunskim oficirjem Caltunom, se po sklenjenem miru ž njim poročila in mu sledila v Bukarešto. Njun zakon je bil srečen, dokler vročekrvna žena ni spoznala Grosavesca. Ko ga je videla in slišala, se je vanj blazno zaljubila. Njen mož pa je bil v tem prestavljen k rumunskemu poslaništvu na Dunaj in je upal, da se bo z razstankom ohladila tudi ženina ljubezen do lepega tenorista.

Toda Trajanova slava je trajno naraščala in se širila tudi izven rumunskih mej. Gostoval je v večjih madžarskih mestih in naposled v Budimepšti, od koder je bil povabljen na Dunaj. Že takoj po prvem nastopu je dobil sijajen angažman na dunajski Volksoperi. Ni čudno, da sta se tako zopet znašla z Nelly, katere ljubezen je še bolj vzplamtela. Tudi Trajan se je vnel za lepo in strastno ženo in kmalu sta se dogovorila, da se poročita. Nellyn soprog jima ni hotel ovirati sreče. Resignirano je pristal na ločitev zakona in pred tremi leti sta se Grosavescu in ločena Nelly res poročila.

Poroka je postala za mladega tenorista usodna. Njegova žena je sodila ves svet po sebi in smatrala za samoumevno, da so vse ženske zaljubljene v lepega pevca. Že po kratkih mesecih je postala ljubosumna in bila od dne do dne bolj. Trajana, ki se je med tem preselil na državno opero, ni pustila nikamor samega, v evidenci je imela vsako uro njegovega življenja, prisilila ga je, da je opustil pohajanje v vsako družbo. Ljubosumna je bila na pevke, ki so nastopale skupaj ž njim, ljubosumna na mlade baletke in ljubosumna na publiko, ki mu je aplavdirala. Grosavescu je je začela ženina histerija presedati, zlasti še, ker ga je znatno ovirala tudi v njegovi karijeri, ki je pač vsakemu gledališkemu umetniku prvo. Zato je jeseni že uvedel prve korake za ločitev zakona, vendar pa se je očetu obupane žene posrečilo, da je zakonca še spravil.

Trajan in Nelly sta živela sedaj par mesecev v miru. V januarju pa je ženko znova popadla ljubosumnost, ker je baje Trajan navezal ljubavne stike z znano krasotico odličnе dunajske družbe. Skupno življenje je postalo zopet pravi pekel in prepiri so bili na dnevnem redu. Nellyn oče in Trajanova sestra Olga, ki študira na dunajski univerzi, sta zaman poskušala posredovati in miriti.

V torek je prišlo do katastrofe. V ponedeljek večer je Grosavescu pel na državni operi vlogo vojvode v »Rigolettu«. Žena ga je obdolžila, da se je med predstavo sestal s svojo novo ljubimko, in je svojo trditev ponavljala s primernimi očitki tudi v torek dopoldne. Isti dan popoldne bi se moral Grosavescu odpeljati na gostovanje v Berlin. Kakor vedno, naj bi ga tudi to pot spremljala njegova žena in Trajan je res kupil tudi še za njo vozni listek. Nov izbruh ženine ljubosumnosti pa ga je tako razjaril, da je briskno izjavil, da bo potoval sam, žena pa naj ostane na Dunaju. Odšel je z doma in se vrnil še le popoldne, par ur pred odhodom vlaka.

Ko je prišel domu, je žena že pripravila kovčeke in seveda zložila v nje tudi svoje stvari. Obenem pa je pozdravila moža z očitkom, da prihaja z randevuja in da nje zato ne mara s seboj v Berlin, ker se bo tam sestal s svojo ljubico. V jezi je tenorist odprl kovček, pometal ženine stvari na tla, kovček zopet zaprl in hotel oditi brez slovesa. Čim ji je obrnil hrbet, je žena izvlekla iz svoje torbice že pripravljeni revolver in ustrelila moža v glavo. Zgrudil se je na tla in takoj izdihnil. Žena se je vrgla čez njegovo truplo in začela divje jokati. Trajanova sestra Olga, ki je ravno prišla, da se poslovi od brata pred njegovim odhodom v Berlin, ga je našla že mrtvega; poklicala je zdravnika in policijo. Zdravnik je mogel ugotoviti le še pevčevo smrt, policija pa je aretirala ženo, ki se je skoro apatično udala v svojo usodo.

Gospodarstvo

Obrestna mera ne bo znižana

V torek se je vršila v Beogradu pod predsedstvom viceguvernerja Narodne banke dr. Dragotina Protića anketa o znižanju obrestne mere. Anketi so prisostvovali zastopniki finančnega in trgovinskega ministrstva ter številni zastopniki večjih bank.

Viceguverner Protić je v svojem obširnem govoru obrazložil stališče Narodne banke, ki si že dolgo prizadeva, da bi se kredit v našem poslovnem svetu pocenil. Povdarjal je, da poslujejo denarni zavodi v naši državi z odstotkom kosmatega dobička, ki je popolnoma nenormalen. Narodni banki je znano, da je med ceno, po kateri dobivajo banke denar in med ceno, po kateri ga oddajajo, ogromna razlika. Ta razlika med pasivnimi in aktivnimi obrestmi pri bankah se giblje med 100 in 150 %, in to pri večjih, solidnejših bankah, dočim je pri manjših bankah še večja. Ta ogromna razlika med pasivnimi in aktivnimi obrestmi pri bankah je nedvomno znak nezdravega stanja na našem denarnem trgu in zato se samo po sebi vsiljuje vprašanje, jeali ta razlika upravičena ali ne. Narodna banka želi dobiti pojasnilo tega nenormalnega pojava in se zato obrača na zastopnike trgovine, ki ima največ opraviti z denarjem, da ji svetujejo, kakšno stališče naj zavzame v tem vprašanju.

Da bi prišla anketa do pozitivnih in preciznih sklepov, je stavil dr. Protić zastopnikom bank dve vprašanji, in sicer: 1. Kako utemeljujejo denarni zavodi nenormalno razliko med obrestmi za vloge in dolgove, 2. kaj bi bilo treba ukreniti, da se ti vzroki odstranijo, ako je to sploh mogoče, in da se denar v naši državi poceni.

Narodna banka je pripravljena zastaviti vso svojo avtoriteto, da se to abnormalno stanje sanira, ako ji denarni zavodi dokažejo, da so res primorani poslovati s tako visokim kosmatim dobičkom. Iz vseh govorov, ki jih je dobila Narodna banka od denarnih zavodov, se dajo posneti štiri činjenice, ki povzročajo visoko obrestno mero. Te činjenice so: Pretirane državne dajatve, visoki režijski stroški, draga sredstva in dragi sodni stroški.

Proti Protićevemu govoru se je razvila živahna diskusija, v katero so posegli skoraj vsi zastopniki denarnih zavodov, ki so na različne načine zagovarjali visoko obrestno mero. Zastopnik mariborskih denarnih zavodov Pipuš je govoril o visokih režijskih stroških, ki zahtevajo tudi visoko obrestno mero. Po njegovem mnenju je treba polovico naših denarnih zavodov fuzionirati ali likvidirati. S tem bi se doseglo tudi znižanje obrestne mere. Po končani diskusiji je bil izvoljen ožji odbor, ki je imel nalogo izdelati resolucijo. Slovenijo je zastopal v tem odboru dr. Slokar. Resolucija pravi med drugim:

«Razlika med obrestno mero, ki jo banke zahtevajo in ono, ki jo plačujejo, izvira iz naslednjih dejstev: 1. Pretirano visoke so vse javne dajatve, tako državne in samoupravne, tudi neposredne in posredne, ki pobero največji del bančnega zaslužka, v nekaterih primerih pa presegajo celo ves bančni dobiček; 2. Radi splošne draginje so zelo visoki režijski stroški bank; 3. radi nepovoljnega stanja narodnega gospodarstva je riziko bank zelo velik in 4. sodne in izvršne oblasti ne rešujejo dovolj hitro trgovskih zadev, kar povzroča gospodarskim krogom in bankam znatno škodo.

Konferenca zastopnikov bank se zahvaljuje Narodni banki za njeno inicijativo in izraža svoje prepričanje, da se bo Narodna banka strinjala s to ugotovitvijo in da bo v tem smislu na merodajnem mestu ukrenila vse potrebno, da se odstranijo ti vzroki in se tako omogoči bankam dajati kredite po nižjih obrestih, kar bi bilo za naše narodno gospodarstvo nedvomno zelo dobro.

Resolucija je bila soglasno sprejeta in anketa zaključena. Za vse naše gospodarstvo bi bilo izrednega pomena, ako se posreči akcija za znižanje nenormalno visoke kreditne obrestne mere.

•

—g **Živinski mesečni sejem v Ljubljani.** Kakor vsako tretjo sredo v mesecu, je bil tudi včeraj 16. t. m. običajni živinski sejem v Ljubljani. Bil je napram zadnjemu in januarskim sejmom izredno živahen. Prignanih je bilo 318 konj, 2 žrebeti, 95 volov, 53 krav, 20 telet in 46 prašičkov za rejo. Prodanih je bilo: 58 konj, 37 volov, 29 krav, 17 telet in 25 prašičkov. Cene so stalne in sicer: voli I. 8, II. 7.50, III. 6.50, krave debele 5—6, krave-klobasarice 3—3.50, teleta 9—11.50 kg žive teže, prašički po velikosti 175—300 Din komad, konji po kakovosti 2000—4000 Din. Kupčija je bila živahna. Vsa prodana živina je ostala doma in za inozemstvo se ni prodajalo.

—g **Dobave.** Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 22. t. m. ponudbe za nakup 2422 komadov starih električnih žarnic ter 4500 kg kartona od voznih kart; do 25. t. m. za dobavo 10.000 kg strešne pločevine. — Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odelenju te direkcije. — Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 2. marca ponudbe za dobavo 10 m³ rdečih mecesnovih plohov. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Pri direkciji državnih železnic v Ljubljani dne 8. marca glede dobave azbestnih vrvic in fiber, dne 10. marca glede dobave železne pločevine za kotle ter glede dobave orodnega jekla, dne 11. in 12. marca pa glede dobave različnega elektromaterijala. — Podrobnosti v pisarni zbornice za Trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

— KONGRES NARODOV —
velika maskerada Sokola I. na
:: Taboru 26. februarja ::

To in ono

Krvavo ženitovanje

V neki vasi na Slovaškem so imeli v nedeljo ženitovanje. Mladi mož Uhrinek je odšel s svojo družico po poroki v gostilno, kjer je bila pripravljena pojedina. Med povabljenimi gosti je bil tudi pekovski mojster Roman. Novoporočenca sta ostala v gostilni do 10. zvečer, potem pa sta odšla domov. Svatje so ostali v gostilni in ženitovanje se je nadaljevalo.

Pozno zvečer je prišel v gostilno največji Romanov sovražnik Maks Fischer, ki je brez povabila prisedel k mizi, kjer je Roman mirno kramljal s svojimi tovariši. Med Romanom in Fischerjem se je kmalu vnel prepir. Pekovski mojster ni hotel motiti intimne zabave in je odšel iz gostilne domov. Fischer mu je sledil in ga tik pred njegovo hišo zabodel z dolgim nožem v hrbet. Kljub smrtni rani se je Roman splazil po vseh štirih do svojega stanovanja, kjer je obležal mrtev pred svojo sestro. Orožniki so morilca še isto noč aretirali.

Ana Pavlova v Pragi

V ponedeljek zvečer se je vršil v praški «Lucerni» baletni večer znamenite ruske balerine Ane Pavlove. Na preprostem, v ozadju s črno draperijo obitem odru je pokazala ruska umetnica vso veličino ruskega baleta, ki je bil pred revolucijo v Rusiji na vrhuncu. Dočim so nastale v zadnjih 20 letih nove šole, kjer se poučujejo plesi na meloplastični, glasbeni, ritmični in ornamentalni podlagi, je ostala Ana Pavlova pri stari šoli, ki je razvila ples iz dovršene tehnike telesa, osobito nog.

Spored baleta je bil razdeljen v tri dele in sicer v skupino solo- in zborovih plesov ter na dve skupini karakterističnih narodopisnih plesov s humorističnim božično epizodo kot zaključkom. Ana Pavlova je plesala z največjim uspehom osobito Drigovo serenado kot Colombina, dalje svojo znamenito sporedno točko «Umirajoči labod» in Beethovnovo «Rondino». Njen nastop je očaral gledalce zlasti z brezhibno tehniko in fino gracijo vseh kretenj njenega gibčnega telesa. K uspehu je pripomogel tudi njen partner Novikov. Veliko navdušenje je vzbudil ruski narodni ples Gopak. Dvorana je bila do zadnjega kotička razprodana.

Obravnava proti Andrassyju zopet preložena

Kakor smo že poročali, bi se morala vršiti v ponedeljek v Košičah na Slovaškem že dvakrat preložena porotna obravnava proti madžarskemu grofu Emerichu Andrassyju, ki je obtožen, da je naročjel spomladi leta 1924. svojemu slugi Gaženku zažgati gospodarski del rodbinskega gradu v Velatah. S tem se je hotel Andrassy iznebiti v dotičnem delu gradu nastanjene češkoslovaške posadke. Porotna obravnava je bila preložena prvič med lanskim spomladanskim zasedanjem, ker se glavna priča Horvath ni mogel odzvati pozivu kosiškega sodišča, da bi prišel k obravnavi. Grof Andrassy je bil takrat navzoč. Kmalu potem so nastale nove okolnosti, ki so postavile obtoženca v zelo čudno luč. Sodišče je namreč dognalo, da so skušali gotovi krogi vplivati na glavne priče, da bi izpovedale v prilog obtožencu.

V takih razmerah ni bilo drugega izhoda, nego odrediti novo obravnavo, ki bi se morala vršiti lani v decembru. K drugi obravnavi grof Andrassy ni prišel, pač pa je poslal zdravniško izpričevalo. O božiču je izdalo sodišče tiralico za pravnim zastopnikom rodbine Andrassy, budimpeštanskim advokatom Perlesom, ki je bil osumljen, da je organiziral in podpihoval priče.

Tudi k tretji obravnavi glavni obtoženec ni prišel. Poslal je sodišču pismeno opravičilo in priložil zdravniško izpričevalo, v katerem je rečeno, da ima Andrassy špansko. Izpričevalo mu je napisal zdravnik češkoslovaškega poslaništva v Budimpešti dr. Neumann. Zanimivo je, da je sodišče prejelo zdravniško izpričevalo tik pred porotno obravnavo. Ker smatra predsednik porotnega sodišča Andrassyjevo navzočnost za neobhodno, je bila tudi tretja obravnava preložena.

Pijančev zločin

V mestecu Klimkovice na Moravskem je bil izvršen v torek zjutraj grozen zločin. Delavec Rudolf Duda je v pijanosti prerezal s kuhinjskim nožem svojemu sinčku vrat. Nesrečno dete je bila takoj mrtvo. Zverinski oče je prejšnjo noč do ranega jutra popival in se vrnil močno pijan domov. Zjutraj je odšel pijan na delo, toda v tovarni so takoj spoznali, da mož ne bo mogel delati in zato so ga poslali domov z naročilom, naj se prespi in vrne v tovarno, ko bo trezen.

Ko je prišel Duda domov, je spodil iz stanovanja najprej svojo 15letno hčerko. Nato je skočil k zibelki, kjer je spal njegov 2letni sinček. Zagrabil je spečega otroka in mu s kuhinjskim nožem prerezal grlo tako globoko, da se je glava skoraj ločila od telesa. Po strašnem zločinu je zbežal Duda v podstrešje, kjer se je hotel obesiti. Sosedje so samomor pravočasno preprečili. Nato je skočil Duda s strehe na dvorišče, vendar je pa ostal nepoškodovan. Orožniki so ga aretirali in izročili sodišču.

Zopet židovska kletev

Poročali smo že, da je nastal med židovskimi sektami v Podkarpatski Rusiji hud spor, v katerega sta posegla tudi dva rabina. Nedavno je rabin Spira izrekel takozvano veliko kletev, s katero je svojega duhovnega tovariša izobčil iz židovske družbe. Dobra volja, ki so jo pokazale češkoslovaške politične oblasti napram temu zagrizenemu rabinu, je povzročila, da se njegova gonja proti drugim sektam nadaljuje.

Mukačevski rabin Spira se je obrnil na vse rabine na Poljskem z zahtevo, naj odobre kletev, ki jo je izrekel nad pristaši sekte pod vodstvom belskega rabina. Večina poljskih židovskih občin je to zahtevo odklonila, druge se pa zanjo sploh niso zmenile. Pretekli teden je bila izrečena v Mukačevu brez običajnih formalnosti nova kletev nad udeleženci zbirke za palestinski fond Keren Hajesod, ki se je začela s predavanjem polkovnika Wedgwooda. Ta novi srednjeveški čin pa ni imel zaželjenega uspeha. — Wedgwoodovega predavanja se je udeležilo nad 2000 oseb in zbirka za palestinski fond se uspešno nadaljuje. Za razmere v Podkarpatski Rusiji je značilno, da nameravajo politične oblasti poveriti rabinu Spiri ustanovitev ortodoksne pisarne, in sicer proti volji dveh tretjin židovskega prebivalstva.

Ameriške zanimivosti

Večkrat smo že poročali o strahotnem naraščanju mladinskih zločincev. Jedva so oblasti v Chicagu obsodile na smrt nekega 17letnega mladeniča radi roparskega umora, že poročajo listi o dveh novih zločinih, zagrešenih od mladostnih zločincev v Brooklynu. V neko trgovino z mešanim blagom je stopil te dni 12letni Martin Donoran, pomeril samokres na trgovca in zahteval denar. Trgovec, ki je menil, da se deček šali, je zaklical: »Kaj hočeš, mali bandit!« Deček pa je sprožil samokres in zadel trgovca v prsa. Mladi zločinec je nato skušal uteči, a so ga prijeli. Trgovec je podlegel poškodbam.

Istega dne je bil izvršen sličen roparski napad v neko drugo trgovino. V lokal sta stopila 16letna mladenka in približno enako star dečko in prisilila trgovca z orožjem v roki, da jima je izročil ves izkupiček. Z vsoto 200 dolarjev, to je 11.200 Din, sta mlada zločinca pobegnila.

Charlie Chaplin naj se potolaži! V svoji borbi zoper svojo ženo Lito Gray ni osamljen. Baš te dni je sprejel izkaze simpatij od dunajskih bojevnikov za moške pravice, udruženih v klubu »Justitia«. Na klubovi seji se je živahno obravnavala Chaplinova zakonska tragedija in članstvo je bilo soglasno mnenja, da je postal Chaplin žrtev svoje žene, ki ga je omrežila in popolnoma ruinirala. Klub je poslal Chaplinu brzojavko z izrazi simpatij, obenem pa je bilo sklenjeno, da bo »Justitia« začela tudi v Ameriki propagando za ustanovitev zveze za zaščito moških.

Chaplin in Darwin! To sta imeni, ki povzročata ameriški javnosti neprilike in preglavice. O Chaplinu se je že dovolj pisalo, o Darwinu menda še več. Kljub temu pa, da je opičji proces v državi Tenessee že davno končan, javnost še vedno bije hud boj za in proti Darwinovi teoriji. Poročali smo že, da je državi Tenessee nedavno sledila tudi država Arkansas, ki je prepovedala poučevanje evolucijske teorije v šolah. Sedaj so se začeli gibati tudi reakcijonarci v državi Missouri, vendar pa je missourski parlament po hudi borbi odklonil predlog glede prepovedi učenja evolucijske teorije. Ko je bila debata v parlamentu baš na višku, je neki hudomušnež spustil v dvorano malo opico, ki se je začudeno ozirala po dvorani, v kateri so se deželni očetje burno prekljali radi opičje teorije. V dvorani je nastal splošen krohot in debata je bila kmalu končana.

*

× *Nova opera v Newyorku.* Slovita Metropolitan opera v Newyorku, ki je že 43 let središče vseh glasbenih dogodkov, se nadomesti z novim poslopjem na 57. cesti. Novo operno poslopje bo imelo prostora za 5000 oseb, t. j. 1400 oseb več nego dosedanje. Dočim je veljala zgradba Metropolitan opere 280.000 funtov, t. j. okoli 77 milijonov Din, bo veljalo novo poslopje okoli 2 milijonov funtov šterlingov, t. j. okoli 552 milijonov Din.

× *13 letna kiparka.* Povodom nedavne otvoritve razstave v Salonu indépedant v Parizu sta vzbudila splošno pozornost dva kipa 13 letne deklice, hčerke holandskega karikaturista Claudija Korthalsa. Kritika pohvalno omenja mlado kiparko, kateri priznava nenavadno nadarjenost in zrelost. Deklica je dosedaj oblikovala zgolj živalske motive, vendar je v svojih delih pokazala nenavadno doumevanje za psiho živali.

Tiskovine vseh vrst

kakor: kuverte, pisemske papirje, vizitke, račune razne bloke, lepake, itd., izdeluje lično in ceno

Narodna tiskarna v Ljubljani

Adolfo Albertazzi.

Trmasti paž

Srednjeveška novela.

Grajski gospod di Ripalta si je zelo skrbno vzgajal paža, po imenu Hugo, in nestrpno je pričakoval dneva, ko ga uvrsti med viteze. Madonna Ginevra nikakor ni bila ljubosumna na ljubezen, ki jo je izkazoval gospod pažu, kajti njena mladost je cvela v neplodnosti in deček, ki so ga posinovili, ji je prihranil moževe očitke.

Madonna je živela veselo. Moževa ljubezen, lov, pogovori z damami iz plemiških rodbin in z gosti so ji krajšali enolično samotno življenje na gradu prav tako, kakor gospodinjstvo, za katero je skrbela skromno in z dekliško brezskrbnostjo. Kako se je smejala, kadar je videla kokoši, ki so začele kokodakati in mahati s krili, čim so jo zagledale. Prepevala je, kadar je šivala pri oknu, skozi katero se je videl velik del pokrajine daleč naokrog. Kmetje v dolini so slišali čiste in sveže kadence njenega krasnega glasu.

Zlato srce! Služinčad je ljubila madonno Ginevro zato, ker je bila tako veselega značaja. Pa tudi bali so se je, kajti gospodove oči so gledale skozi njene oči in vsaka njena kaprica je bila gospodu ukaz. Samo paž Hugo ji je služil smelo in neustrašeno. Če se je kdaj razjezila, je znal potolažiti njen srd z obupanim in otožnim obrazom tako, da se je končala zadeva običajno s tem, da ga je v šali potegnila za goste kodre. Hugo se ji je izvil iz rok in jo smeje gledal.

Pažu je bilo res marsikaj dovoljeno. Smel je plezati na sadno drevje na vrtu in si nabasati žepe s sadjem, smel je uganjati s starim komornikom vse, kar mu je prišlo na misel. Oprostili so mu, če je udaril oprodo ali opazoval skozi ključavnico služkinjo, kadar se je slačila. Če so ga zatožili madonni, se je smejala, če so se pritoževali gospodu, je gospod molčal.

Ko pa je bil star petnajst let, se je zdelo, kakor da se je mili paž popolnoma spremenil in gospod je opazil, da ga skuša posnemati tako, da bi nihče niti madonna Ginevra, ne mogel govoriti o njem kot o malem dečku. Hugo sam je čutil v sebi spremembo, čutil je hrepenenje po novih rečeh, po drugačnih zabavah, drugih krajih, drugih mislih. Življenje in narava sta mu odkrivala neznane reči in vzbujala v njem nove občutke. In ko so se začele tako umstvene sile v njem razvijati, ko mu je šepetal komaj prebujeni spolni nagon o tajnosti človeške ljubezni, je objelo njegovo srce neobičajno nežno hrepenenje. Ljubil je, ljubil nevede, koga ljubi, in nevede, da ljubi.

Nekega dne, ko se je vračal iz doline v grad, je zaslišal Hugo naenkrat iz daljave madonno Ginevro, ki je pela nalik škrjančku. In mahoma so našle njegove sanje podobo žive osebe: madonne Genevre!

Zvečer pred večerjo, ko je paž vlival madonni vodo na roke, so se mu roke tresle. Opazil je to, toda z očmi ni trenil, kajti ljubil je kakor mož brez strahu in sramu.

O kakšnih divnih trenutkih v bodočnosti je zasanjalo njegovo zaljubljeno srce! Spomnil se je vseh storij, ki so mu jih pripovedovali navadno po večerji, storij o vitezih, ki so izvršili junaška dela za čast svojih dam. Že je sanjal o sebi kot o vitezu na turnirjih, ki jih madonna Ginevra smeje gleda. Že se je videl v duhu kot zaščitnika in rešitelja ljubljene madonne pri nočnem sovražnem napadu.

Toda njegovo plamteče srce se je prvi ljubezni nekoliko ohlajalo, kajti madonna, ki je z očmi samo gledala, ni pa videla, se ni zmenila za zaljubljenega paža. In ker se nikoli ni pregrešil, ker ji je tako vestno in vneto stregel, ni imela povoda seči z roko v njegove kodre.

Kako dolgo bo neki trajalo, predno spozna njegovo bolest?

Tekom mesecev je postala njegova ljubezen nekam resnejša, bolj možata. Po prvem mladeniškem zanosu, po prezgodnjem plamenu prve mladosti je začel polagoma hrepeneti po telesnih krasotah mlade dame in po grešnih naslado. In tako mu je polagoma rastel pogum, utrjevala se je vera v njegovo ljubezen. Z druge strani se je pa strašno bal, da bi gospod ne odkril njegove tajne in njegovih ciljev.

Minilo je več mesecev, minilo je celo leto. Toda čim manjša je bila nada, tem večje je bilo v njem hrepenenje po skorajšnjem uresničenju divnih sanj.

Madonna Ginevra je bila vedno lepa in sveža. Bila je kakor sveža roža v polnem cvetju. Kolikokrat je opazil obupani Hugo po večerji, da gospod ljubosumno gleda lepo gospo! S kakim navdušenjem je čital v madonninih pogledih in smehljajih tajna namigavanja in obljube! Misel, da se utegnejo njegove sanje uresničiti v bodočnosti, mu ni zadostovala. Čakanje je bilo od dne do dne neznosnejše. Že je čutil, da umira od strastne ljubezni. Pri prvi ugodni priliki je hotel priznati dami svojo usmiljenja vredno in neutešeno strast.

Zgodilo se je nekega jutra, da je sir di Ripalta zajahal svojega najboljšega konja in odjahal z oprodo v novi opremi k neki svečanosti. Paž je dolgo nestrpno pričakoval tega dne, toda ko je gospod odjahal, se je lotila mladega zaljubljenca huda zadrega in strah. Razmišljal je: Še predno se stemni, ji povem vse. Porečem ji, da jo imam rad. Toda kako naj začnem?

Solnce je že zahajalo, on pa še vedno ni našel pravega načina, kako začeti. Kljub temu je odšel zvečer, ko je opazil, da je stopila gospa v svoje sobane, po stopnicah gori, kjer se je previdno ozrl in smelo odprl vrata.

Madonna Ginevra je sedela na klopi pri steni. Imela je že razpuščene lase in odprt steznik. Ropot jo je zdramil iz zamišljenosti. Ozrla se je, spoznala paža, si hitro popravila obleko in spregovorila smeje: Le stopi bliže in povej, kaj hočeš.

Osokoljenemu pažu je prišlo takoj na misel vprašanje, katero je hotel izgovoriti šele pozneje. Globoko je vzdihnil in si nabral sape, da bi sredi stavka ne obtičal. Nato je spregovoril:

Madonna, ako bi knez ali vitez, meščan ali paž ali kdorkoli že davno ljubil krasno ženo ali gospo, grofico ali kraljico, to ali ono in bi ne imel poguma razodeti ji svoje ljubezni, bi li bil pameten?

Vprašanje je madonni ugajalo. Bila je dobre volje, dasi moža ni bilo doma. Hotela se je pošaliti s pažem in zato mu je odgovorila:

— Bil bi bedast. Paž, ki je tako lep in postaven, kakor si ti, bi moral vse priznati. Kdor ljubi, ne sme biti strahopeten. In vsaki ženski, celo kraljici, bi se v najslabšem slučaju vsaj smilil.

Hugo je z vso dušo požiral te besede in ves omamljen od radosti je vzkliknil:

Madonna Ginevra, glej, to sem jaz! Kako sem trpel radi vas! Pomagajte mi, madonna!

Dama se ni več smejala. Vedela je, da se paž ne šali, kajti opazila je resnobo na njegovem obrazu. Bila je celo ogorčena nad lastno neprevidnostjo in užaljena radi paževe drznosti. Zato je srdito vzkliknila:

— Kaj noriš! Kakšne gluposti mi pa čenčaš? Kaj mi mar tvoja ljubezen? Čemu si me vprašal? Kaj sem ti odgovorila? Poberi se, takoj mi izgini izpred oči! Gospod se ti bo lepo zahvalil, ko mu to povem. Poberi se!

Hugo je stal nalik mokremu cucku in jo razočarano gledal, ne da bi se ganil. K sreči je imel še toliko poguma, da je sklenil seči po zadnjem sredstvu, da omehča njeno srce. Poizkusiti je hotel z najlepšim dokazom ljubezni in ji zagroziti za njeno trdosrčnost.

— Vi me karate, je dejal — toda krivda je na vaši strani. Zakaj me raje ne ubijete? Bolje je takoj umreti. Prisegam pri živem bogu, da ne bom ničesar jedel, dokler me ne potolažite.

In ves poparjen je odšel.

(Konec prih.)

Naša velika dvorana se je včeraj tresla od silnega smeha, ki ga povzroča najboljša burka — najboljšega komika sveta:

LOV ZA ZLATOM

Največja mojstrovina filmske umetnosti! Velika komedija v sedmih dejanjih! — Napete scene, originalne komične situacije, duhoviti zapletljaji, groteska in ljubkost, življenje in poezija. Vse to je spravil v harmonično enoto največji komik sveta

Carlie Chaplin

ki ga je gnalo koprnenje po zlatu v zasneženo Aljasko. Huda borba z lavinami, glad, kuhan čevelj, Silvestrova noč v planinski koči itd. itd. Vkljub pretresljivim dogodkom vendar *smeh do ginjenosti*

Predstave se vrše danes točno ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri.

Elitni Kino Matica, najuglednejši kino v Ljubljani. Tel. 124.

Izven programa: Pouk v pravilnem Charlestonu II. lekcija (nadaljevanje).

Marker (servirar)

ali markerka — se sprejme v «Veliki kavarni» v Karlovcu. 391

Pletilja

dobro izurjena — išče službo. Nastopi lahko takoj. Ponudbe pod «Pletilja/398» na upravo «Slov. Naroda».

Lokal za trgovino

in trafiko se Šá Šá čžž in trafiko na prometnem kraju v mestu — iščem v najem. — Ponudbe pod «Lokal/397» na upravo «Slov. Naroda».

GOSPODIČNE se zopet sprejemajo v

pouk za šivanje

pri M. ALEŠOVEC, Cankarjevo nabrežje I. — Doba pouka poljubna. 396

Najstarejša slovenska pleskarska in ličarska delavnica

Ivan Bricelj, Ljubljana,

Dunajska cesta 15 in Gosposvetska cesta (dvorišče kavarne «Evropa».)

Se priporoča. — Izvršitev točna, cene zmerne. 78/T

Železnato vino

iz lekarne dr. G. Piccoli

Ljubljana, Dunajska cesta št. 6 krepča malokrvne, nervozne, oslabele odrasle in otroke. — Naročila se točno izvršujejo.

Trgovski pomočnik

mlajši, 16 let star, detajlist mešane stroke, trgovčev sin, ki zanj garantira oče, bi radi boljše prakse s 1. marcem vstopil samo v boljšo trgovino pod nadzostvo gospodarja. Cena in pogoji na: Milivoj Jablanović, Beograd, Jova ulica 38 ali na upravo «Slov. Naroda». 390

Najnovejši opehalni izum petrolejska plinska svetilka,

„AIDA" z Auerovo žarnico

200-500 sveč moči.

Krasno bela luč.

Neznatna poraba petroleja

Sveti kakor elektrika!

„AIDA"

se rabi za razsvetljavo prodajalnic, uradov, gostilnic, šol, cerkev, dvorišč, vrtov itd. **„AIDA"** je prikladna za najmanjše in največje prostore. — Zahtevajte prospekte! Glavno skladišče za SHS ima elektrotehnična firma

SVARC i drug

ZAGREB, Preradovičeva ulica 1

— Iščemo zanesljive zastopnike —

— Zahtevajte takoj prospekte! —

Ocarinjenje

vseh uvoznih, izvoznih in tranzitnih pošiljk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi RAJKO TURK, carinski posrednik, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9 (nasproti carinarnice). Revizija pravilnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno. 181/T

Makulaturni papir

kg à Din 5·—

proda uprava „Slov. Naroda"

Šivalni stroji!

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz lastne tovarne.

15letna garancija.

Vezenje se poučuje pri nakupu brezplačno.

Pisalni stroji «Adler».

Kolesa iz prvih tovarn «Dürkopp», «Styria», «Waffenrad» (Orožno kolo). — Pletilni stroji vedno v zalogi.

Posamezni deli koles in šivalnih strojev. — Daje se tudi na obroke. — Ceniki zastonj in franko. 32/L

Ivan Jax i sin Ljubljana, Gosposvetska cesta 2

Urejuje: Josip Zupančič. — Za «Narodno tiskarno»: Fran Jezeršek. — Za inseratni del lista: Oton Christof. — Vsi v Ljubljani.